

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D2 Avel		Syftet med reglerna är att förhindra att djur används för avel som nedärver anlag, defekta gener eller andra oönskade egenskaper, som kan ge upphov till lidande hos avkomman.	Avelsförfarandet inom animalieproduktionen regleras i Djurskyddslagen (2018:1192), Djurskyddsförordningen (2019:66) samt i Jordbruksverkets föreskrifter för de olika djurslagen. Utöver dessa ska Statens jordbruksverks föreskrifter om avelsarbete L115 (SJVFS 2019:31) tillämpas vid avelsarbete med nötkreatur, svin, hästar, får och getter.
D2.1	Avstås det från att använda djur för avel/reproduktion djuren om djuren visat sig nedärva dödliga anlag, s.k. letalanlag, defekter eller egenskaper som kan orsaka lidande hos avkomman?	Vid avel/reproduktion får man inte använda djur som visat sig nedärva letalanlag, defekter eller andra egenskaper som kan ge upphov till lidande hos avkomman eller negativt påverkar avkommans naturliga beteende eller som med stor sannolikhet nedärver sådana anlag, defekter eller egenskaper. Man får heller inte använda djur för avel om det visat sig att djuret med stor sannolikhet nedärver disposition för hög frekvens konstaterade sjukdomsfall, förlossningssvårigheter eller dödlighet hos avkomma i samband med födsel. Detta gäller inte om reproduktion sker mellan två individer som med stor sannolikhet har anlagsuppsättningar vilka oavsett tänkbara kombinationer inte ger upphov till dödlighet, defekter eller andra egenskaper som medför lidande för avkomman eller negativt påverkar avkommans naturliga beteende. Om man tillämpar detta undantag och den ena parten i en parning är bärare eller med stor sannolikhet är bärare av ett recessivt anlag ska den andra parten vara testad negativ som bärare för samma anlag om ett sådant test finns. I annat fall ska den andra parten i parningen ha konstaterats med stor sannolikhet vara fri från samma anlag genom exempelvis härstamningsanalys.	Djurskyddslag (2018:1192), 2 Kap. 11 § Djurskyddsförordning (2019:66), 2 kap. 21 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:31) om avelsarbete, 3 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D2.2	Har åtgärder vidtagits för att motverka så kallad tjuvbetäckning för unga och icke färdigutvecklade hondjur som ska användas i avel?	Naturliga eller konstgjorda avelsförfaranden som orsakar eller kan orsaka lidande eller skada för något av de berörda djuren får inte tillämpas. Djurhållaren ska vidta åtgärder för att motverka så kallad tjuvbetäckning för unga och icke färdigutvecklade hondjur som ska användas i avel. Läs mer i avsnitt D28 avseende nötkreatur.	Djurskyddslag (2018:1192), 2 Kap. 11 § Djurskyddsförordning (2019:66), 2 kap. 21 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:31) om avelsarbete, 3-4, 7 §§
D5 Livsmedelssäkerhet inom animalieproduktionen och animaliska livsmedel		<p>Syftet är att säkra livsmedlen till konsumenterna.</p> <p>EU:s livsmedels- och foderlagstiftning omfattar hela livsmedels- och foderkedjan från primärproduktionen och framåt. Den som föder upp livsmedelsproducerande djur eller har t.ex. biodling, mjölk- eller äggproduktion omfattas också av livsmedelslagstiftningen om syftet är att leverera produkterna till ett slakteri, mejeri, äggpackeri osv., till butiker eller restauranger eller direkt till konsumenter. Den som håller livsmedelsproducerande djur eller producerar primärprodukter för konsumtion enbart i det egna hushållet omfattas däremot inte av bestämmelserna i livsmedelslagstiftningen.</p> <p>I livsmedelslagstiftningen betonas bland annat krav på spårbarhet i hela kedjan, kontroll av den egna verksamheten och producentansvar. EU-lagstiftningen är inriktad på målen att säkra livsmedel och säkert foder, men är också flexibel. Lagstiftningen anger därför inte i detalj hur saker och ting rent praktiskt ska genomföras. Arbetssättet ska däremot innefatta dagliga rutiner för en säker och hygienisk produktion, så att bestämmelserna i lagstiftningen uppfylls.</p>	<p>I förordning (EG) nr 178/2002 finns allmänna bestämmelser om bl.a. företagets ansvar för information, spårbarhet och återkallande av produkter.</p> <p>I förordning (EG) 852/2004 finns allmänna hygienregler vid uppfödning av livsmedelsproducerande djur och produktion av animaliska livsmedel och i förordning (EG) nr 853/2004 finns särskilda hygienbestämmelser vid produktion av bl.a. mjölk och ägg. Enligt EG-förordning nr 852/2004 ska primärproducenten vid uppfödning, slakt eller jakt av djur eller vid produktion av primärprodukter av animaliskt ursprung förhindra att livsmedlen förorenas genom luft, jord, vatten, foder, gödselmedel, läkemedel, växtskyddsmedel eller biocider. Förordningen innehåller även regler om lagring, hantering och bortskaffande av avfall.</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D5.3	Har du som livsmedelsföretagare dokumenterat från vem och till vem levande djur eller produkter från primärproduktionen har tagits emot eller levererats till, och har du ett system och förfarande för att på begäran kunna lämna denna information till behörig myndighet?	<p>Med spårbarhet menas möjligheter att spåra och följa livsmedel, foder, livsmedelsproducerande djur och andra ämnen som är avsedda för eller kan ingå i ett livsmedel, genom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan. Spårbarheten gäller ett steg bakåt och ett steg framåt i hela livsmedelskedjan från jord till bord. Definitionen av primärproduktion innebär att livsmedelsföretagare som föder upp djur eller som producerar primärprodukter av animaliskt ursprung omfattas. Vid inköp ska man kunna uppge från vilken juridisk person varorna köpts. Vid försäljning eller överlåtelse ska man kunna uppge till vilken juridisk person varor har levererats. Kravet på spårbarhet gäller inte livsmedel som levererats direkt till slutkonsument. För att uppfylla kraven krävs dokumentation, som åtminstone ska innehålla uppgifter om följande för dig som säljer eller överlåter:</p> <p>Vem produkter eller djur har levererats till.</p> <p>Vad som levererats (typ och mängd av produkt eller djur inklusive identifikationsmärkning).</p> <p>När leverans skett (datum).</p> <p>För dig som köper eller övertar:</p> <p>Vem som levererat produkter eller djur</p> <p>Vad som levererats (typ och mängd av produkt eller djurslag och antal djur inklusive identifikationsmärkning)</p> <p>När leverans skett (datum).</p> <p>Det kan räcka med leverantörssedlar om all information finns så att livsmedel eller foder enkelt kan spåras, kunder och konsumenter kan informeras, och produkter tas tillbaka om det är eller misstänks vara hälsofarligt, felaktigt märkt eller på annat sätt otjänligt. Dokumentationen ska kunna plockas fram på myndighetens begäran. Sverige har förespråkade att dokumentationen ska sparas en tid som beror på livsmedlets hållbarhet. Fem år bedöms ofta vara lämpligt.</p>	Förordning (EG) 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen - Art 18

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D5.4	Är djur och produkter märkta på ett lämpligt sätt för att underlätta spårbarhet?	Djur och primärprodukter ska vara märkta eller åtföljas av sådan information så att de går att spåra. Rutinerna ska omfatta samtliga utgående djur och produkter och det ska finnas uppgifter om vem som är leverantör, kontaktuppgifter, typ av produkt samt ursprungsland (om relevant). Företagets rutiner ska säkerställa att alla produkter som levereras är märkta och går att identifiera på ett sådant sätt så att produkterna enkelt kan spåras vid behov.	Förordning (EG) 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen - Art 18.4
D5.5	Förvaras och bevaras de uppgifter som krävs för spårbarheten på ett sådant sätt att de enkelt kan tas fram vid behov eller på myndighetens begäran?	<p>De uppgifter som krävs för spårbarheten ska förvaras och bevaras på ett sådant sätt att de enkelt kan tas fram vid behov eller på myndighetens begäran. Enligt kommissionens riktlinjer till artikel 18 i förordning 178/2002 bör dokumentationen sparas:</p> <p>Minst 6 månader efter tillverknings- eller leveransdatum för produkter med kortare hållbarhetstid än 3 månader eller utan sista förbrukningsdag, t.ex. frukt och grönsaker.</p> <p>Under hela hållbarhetstiden plus 6 månader till för produkter med längre hållbarhet än 3 månader.</p> <p>5 år från tillverkningsdatum eller leveransdatum för produkter utan specificerad hållbarhetstid rekommenderas generellt. Om producenten känner till att produkterna är avsedda att t.ex. frysas in eller konserveras bör dokumentationen sparas i 5 år.</p>	Förordning (EG) 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen - Art 18.3

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D5.6	Är livsmedel, som förpackas i färdigförpackningar (konsumentförpackningar) korrekt märkta?	<p>Livsmedel som förpackas i konsumentförpackningar ska märkas enligt den så kallade informationsförordningen (EU) nr 1169/2011 och Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation. Märkningen och förpackningarnas utseende får inte vara vilseledande för konsumenterna. Detta gäller även frivilliga märkningar, t.ex. IP. Partier som levereras till butiker, grossister eller industrier ska också vara korrekt märkta. Läs mer om Regler om livsmedelsinformation och märkning på www.livsmedelsverket.se.</p> <p>För vissa primärprodukter finns särskilda bestämmelser om märkning och information i samband när primärproducenten levererar av sina primärprodukter direkt till konsumenter eller till lokala detaljhandelsanläggningar som levererar direkt till konsumenter. Läs mer i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, 45-81 §§ om leveranser av små mängder animaliska primärprodukter och vissa slags kött till konsumenter och till lokala detaljhandelsanläggningar på www.livsmedelsverket.se.</p>	<p>Förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna osv</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, 45-81 §§,</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrift (LIVSFS 2003:10) om honung</p> <p>Kontrollwiki - Livsmedelsverkets vägledande text till (EU) nr 1169/2011</p>
D5.7	Är produkter och partier som levereras till butiker, grossister eller industrier korrekt märkta?	Partier som levereras till butiker, grossister eller industrier ska vara korrekt märkta enligt den så kallade informationsförordningen (EU) nr 1169/2011. Honung ska följa märkningsbestämmelserna i Livsmedelsverkets föreskrift (LIVSFS 2003:10) om honung. Läs mer om Regler om livsmedelsinformation och märkning på www.livsmedelsverket.se .	<p>Förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna osv</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrift (LIVSFS 2003:10) om honung</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D5.8	Är primärprodukter, som omfattas av EU:s kvalitets- och handelsnormer märkta enligt dessa?	<p>Produkter av animaliskt ursprung, t.ex. ägg, och som omfattas av EU:s kvalitets- och handelsnormer ska alltid märkas enligt dessa. Läs mer om Handel och marknad på www.jordbruksverket.se. och läs mer om E - Handelsnormer på www.livsmedelsverket.se.</p> <p>Föreskrivna märkningsuppgifter ska finnas på förpackade livsmedel. Det finns särskilda regler om producentkod som kompletterar handelsnormerna då ägg säljs direkt till konsumenter i Livsmedelsverkets föreskrifter LIVSFS 2005:20 om livsmedelshygien, 40-41§§.</p>	Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien
D5.14	Lagras och hanteras avfall och farliga ämnen på ett sådant sätt att förorening av livsmedel förhindras?	Kemiska produkter ska förvaras avskilt från livsmedel. Avfall får inte förvaras så att livsmedel förorenas.	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, bilaga I del A II, 4g
D5.15	Används veterinärmedicinska preparat på ett korrekt sätt, enligt kraven i tillämplig lagstiftning?	<p>Veterinärmedicinska preparat ska användas på ett korrekt sätt, enligt kraven i tillämplig lagstiftning. Bestämmelserna omfattar livsmedelsproducerande djur som behandlats med:</p> <p>Läkemedel, inklusive ex temporeberedda läkemedel, det vill säga läkemedel som är specialtillverkade för enskilt djur eller djurgrupp och homeopatiska läkemedel, eller</p> <p>Läkemedel som innehåller farmakologiskt aktiva substanser omfattas av bestämmelserna i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2009:3) om karenstider.</p>	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, bilaga I del A II, 4j
D5.16	Åtgärdas problem och avvikelser, som uppmärksammas i den offentliga kontrollen?	Livsmedelsföretagarna ska vidta lämpliga åtgärder när de informeras om problem som uppmärksammas vid offentliga kontroller.	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien – Bilaga I del A II, 6

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D5.17	Dokumenteras all användning av veterinärmedicinska preparat och annan behandling som djuren fått, behandlingsdatum samt karenstid?	<p>Journal ska föras över all användning av veterinärmedicinska preparat eller annan behandling som djuren fått samt uppgifter om förekomsten av sjukdomar som kan påverka säkerheten hos produkter av animaliskt ursprung. Dokumentationen ska innehålla:</p> <p>Datum för behandlingen. Klockslag för behandlingen om karenstiden är kortare än 24 timmar. Djurets identitet. Diagnos. Läkemedlets namn och dosering. Behandlingstidens längd. Karenstider. Namn på förskrivande veterinär. Namn på den som utfört behandlingen.</p> <p>Om flera personer utför medicinering under behandlingsperioden bör detta framgå av dokumentationen. Dokumentationen kan göras genom att veterinärens besöksjournal sparas, förutsatt att den innehåller de begärda uppgifterna (jfr SJVFS 2013:41).</p> <p>När livsmedelsproducerande djur behandlas med homeopatika ska dokumentationen innehålla uppgifter om:</p> <p>Djurens identitet. Orsak till behandlingen. Datum för behandlingen. Preparatets namn. Dosering och styrka. Behandlingstidens längd samt Namnet på den veterinär som har kontaktats inför användningen. Dokumentationen kan upprättas genom att veterinärens besöksjournal sparas, förutsatt att den innehåller de begärda uppgifterna.</p>	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, bilaga I Del A III, 8b

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D5.18	Dokumenteras alla relevanta resultat av analyser, som utförts på prover från djur eller andra prover, som kan påverka livsmedelssäkerheten, samt rapporter om kontroller av djur eller produkter av animaliskt ursprung. Omfattas dokumentation av uppgifter om de åtgärder som vidtagits för att kontrollera faror i produktionen?	Journaler och dokumentation ska föras och bevaras under lämplig tid och på lämpligt sätt i förhållande till verksamhetens storlek och art. Det kan beröra, tankbilskvitton (visar mjölkens temperatur vid hämtning), bör sparas minst en månad), tankbilsprov (visar bland annat mjölkens bakteriemängd - celltal), temperatur- eller fukthaltsmätning i lagerlokaler, slaktavräkningar (visar om förorenade djur har levererats), kvalitetsbedömning av honung, grossister eller andra mottagare som utfört provtagning och analys av produkterna. Dokumentationen ska innehålla uppgifter om de åtgärder som vidtagits för att kontrollera faror i produktionen. På begäran ska relevanta uppgifter i journaler och dokumentation vara tillgängliga för kontrollmyndigheten och mottagande livsmedelsföretag.	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, bilaga I del A II, 4i och bilaga I Del A III, 8d och e
D5.20	Dokumenteras alla relevanta analyser som gjorts på prover från djur eller annan provtagning, t.ex. vattenanalyser och genomförs åtgärder om analysresultaten avviker från det normala eller från kraven i lagstiftningen?	Livsmedelsföretagare som föder upp levande djur för livsmedelsproduktion ska dokumentera alla provtagningar och analyser som har betydelse för livsmedelssäkerheten samt vidta tillräckliga åtgärder. Åtgärderna ska också dokumenteras. Detta är ett tvärvillkor som gäller alla djurslag. Exempel på analyser och andra prover är salmonella, campylobakter, slaktavräkning (rena djur) och vattenanalyser.	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien – Bilaga I del A III Journaler 8c

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6 Fodersäkerhet i djurhållningen		<p>Syftet med reglerna är att säkra fodrets kvalitet och därmed förhindra att sjukdom sprids till djuren via fodret.</p> <p>EU:s livsmedels- och foderlagstiftning omfattar hela livsmedels- och foderkedjan från primärproduktionen och framåt. Alla som producerar, hanterar, transporterar och lagrar foder eller utfodrar livsmedelsproducerande djur betecknas som foderföretagare. EU-lagstiftningen är inriktad på målen att säkra livsmedel och säkert foder, men är också flexibel. Lagstiftningen anger därför inte i detalj hur saker och ting rent praktiskt ska genomföras. Arbetsättet ska däremot innefatta dagliga rutiner för en säker och hygienisk produktion, så att bestämmelserna i lagstiftningen uppfylls.</p> <p>Förordning (EG) nr 183/2005 fastställer de principer som gäller för hantering av foder, såväl på gården (primärproduktionen) som utanför gården (t.ex. kommersiell fodertillverkare, foderleverantör, mellanhänder, transport och lagring).</p> <p>Den svenska lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) och förordningen om foder och animaliska biprodukter (2018:334) är direkt anpassade till EG-förordningen. Jordbruksverket har, med utgångspunkt från lagen, utfärdat en ny föreskrift om foder (SJVFS 2018:33) och som gäller från 1 januari 2019. Den ändrade tidigare föreskrifter om foder. Denna reglerar hanteringen av foder, såväl till egna djur, som foder avsett att säljas eller avyttras på annat sätt till gård med livsmedelsproducerande djur.</p> <p>Föreskriften behandlar även kommersiell försäljning av foder till andra anläggningar för utfodring av livsmedelsproducerande djur. Med foder avses i hela det följande avsnittet såväl enskild foderråvara (t.ex. hö, ensilage, spannmål, trindsäd samt frön från oljeväxter samt olika biprodukter från livsmedelsindustrin eller från energiproduktion) som fodertillsats (vitaminer, läkemedel och tillsatsmedel vid ensilering etc.) liksom olika slag av blandningar baserat på foderråvaror och fodertillsatser.</p>	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.1	Används endast foder från registrerade foderföretagare vid utfodring av livsmedelsproducerande djur?	<p>Foderföretagare och jordbrukare skall endast införskaffa och använda foder från anläggningar som är registrerade och/eller godkända. Vid användning av foder vid utfodring av livsmedelsproducerande djur, måste man förvissa sig om att den som levererar fodret är registrerad hos länsstyrelsen (primärproducenter av foder) alternativt hos Jordbruksverket (övriga foderföretag).</p> <p>Detta gäller även användningen av eget foder. Enbart produkter som är märkta som foder och livsmedel får användas som foder. Detta krav på registrering gäller även företag i till exempel livsmedelsindustrin, som lämnar ut biprodukter som ska användas till foder. Se även avsnitt V1.3 Registrering av foderföretagare - primärproducent.</p> <p>Läs mer om Biprodukter från livsmedelsindustrin på www.jordbruksverket.se och läs mer om vilka som är foderföretagare på www.jordbruksverket.se.</p>	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien - Art 5.6

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.3	<p>Dokumenterar du uppgifter om vilket foder som ges till djuren och varifrån fodret kommer? Kravet gäller allt foder, både inköpt/införskaffat och egenproducerat (gröda och andel av skörden). För införskaffat foder ska dokumentationen omfatta datum, typ av foder och kvantitet?</p>	<p>Alla foderföretagare skall föra ett register över relevanta uppgifter om inköp, produktion och försäljning för effektiv spårning från mottagande och sändning, inklusive export, till slutdestinationen. Foderföretagaren ska spara dokumentationen över foderverksamheten för att säkerställa spårbarheten. Vid lagring och användning av läkemedel som blandas in i fodret ska dokumentationen sparas i minst tre år.</p> <p>Allmänna råd till 1 §, 1 p anger att foderrelaterad dokumentation bör sparas i minst fem år. Med spårbarhet menas möjligheter att spåra och följa livsmedel, foder, livsmedelsproducerande djur och andra ämnen som är avsedda för eller kan ingå i ett livsmedel, genom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan. Spårbarheten gäller ett steg bakåt och ett steg framåt i hela livsmedelskedjan inklusive foderkedjan, från jord till bord. Definitionen av primärproduktion innebär att odling och skörd omfattas av kraven på spårbarhet.</p> <p>Det inkluderar bl.a. foder till livsmedelsproducerande djur. Vid inköp ska man kunna uppge från vilken juridisk person som varorna har köpts. Det kan räcka med leverantörssedlar om all information finns så att foder enkelt kan spåras och produkter lämnas tillbaka om det är eller misstänks vara hälsofarligt, felaktigt märkt eller på annat sätt otjänligt. Dokumentationen ska kunna plockas fram på myndighetens begäran. Företagaren ska kunna ange alla juridiska personer från vilka man erhållit foder om datum, typ (om foder avses) samt i vilken mängd.</p> <p>Detta ska styrkas med leveranssedlar eller andra inköpshandlingar så att det är möjligt att kunna spåra alla foderinköp till den som sålt eller på annat sätt avyttrat foder till anläggningen. Du ska också kunna visa dokumentation om din egen foderproduktion, t.ex. noteringar om hur mycket av det egenproducerade fodret (gröda och andel av skörden) som ges till djuren.</p>	<p>Förordning (EG) 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen, art 18.4</p> <p>Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien – Bilaga II, Journaler, p 1</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2018:33) om foder, 5 kap. 1 §, ändrad genom 2020:36</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.4	Är behållare för foder rena och torra och desinficeras vid behov?	Behållare som används för förvaring av foder, exempelvis vid förvaring av spannmål och andra fodergrödor ska vara rena och torra. Undantaget när det gäller kravet på att behållare ska vara torra kan vara lagring av blöta råvaror såsom vassle och drank i blötfodersystem eller lagring av ensilage. Om damm- och foderrester ansamlas i foderbehållare och särskilt i kombination med fukt finns en risk för bakterietillväxt och mykotoxinbildning. Ett specifikt problem kan vara t.ex. tygsilos som står olämpligt och där det kan bildas fukt och mögeltillväxt (svarta silodukar).	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, art 5.6, bilaga I Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2018:33) om foder, 4 kap. 4 §, ändrad genom 2020:36
D6.5	Förvaras farliga ämnen och avfall så att kontaminering (förorening) av foder förhindras?	Avfall får inte förvaras så att foder förorenas eller så att djur kan komma åt och förorena detta. Alla foderföretagare ska ha rutiner för säker och hygienisk produktion, så att målen i lagstiftningen uppfylls. Det innebär bland annat att man ska: Hålla lokaler och utrustning som används vid beredning och hantering av foder rena. Använda rent vatten för vattning och vid rengöring. Hindra att djur eller skadedjur förorenar fodret. Hantera och lagra avfall och kemiska produkter så att foder inte kan förorenas.	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, art 5.1, bilaga I del A
D6.6	Lagras utsäde utom räckhåll för djuren?	Utsäde skall lagras på rätt sätt och så att det är utom räckhåll för djur. Utsäde kan vara betat och innehålla kemikalier. Biologiskt betat utsäde (mikroorganismer) får inte heller användas som foder.	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, bilaga I och bilaga III p 1
D6.9	Förhindras att djur och skadedjur så långt som möjligt orsakar kontaminering (förorening) vid djurhållningen?	Vid behov skall foderföretagare vidta adekvata åtgärder i synnerhet för att så långt möjligt förhindra att djur och skadedjur orsakar kontaminering. Skadedjurskontrollen ska omfatta ytterområden, utrymmen där foder hanteras och förvaras samt övriga utrymmen för t.ex. avfall. Se även avsnitt V5.1 – V5.12.	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, bilaga I, del A, I 4d

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.10	Dokumenterar du användningen av växtskydds- och/eller bekämpningsmedel (inkl. skadedjursbekämpning)?	Du ska dokumentera de åtgärder du vidtagit för att minska risken för att fodret förorenas eller förstörs, samt kunna visa detta vid kontroll. Det innebär journalföring över all användning av växtskydds- och bekämpningsmedel samt åtgärder som vidtagits för att skydda fodret mot skadedjur, se V5.6, V5.10 och avsnitt V7. Dokumentationskrav finns även vid analysresultat av fodrets hygieniska kvalitet, se punkt D6.12 samt vid läkemedelsbehandling och annan behandling, se punkterna D6.20, D6.26 och D11. Dokumentation om användning av växtskyddsmedel och bekämpningsmedel ska sparas i tre år.	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, bilaga I - journaler 2a
D6.11	Dokumenteras och beaktas resultaten av alla analyser som görs och som är av betydelse för fodersäkerheten?	Dokumentera och beakta resultaten av alla analyser som görs på fodrets hygieniska kvalitet samt notera vilka åtgärder som vidtagits med anledning av analysresultatet (om resultatet inte medfört åtgärder ska det noteras att det tagits del av resultatet).	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, art 5.1, bilaga I del A

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.15	Om foderråvara med animaliskt ursprung används, känner du till vad som gäller?	<p>Förbud mot att utfodra med animaliskt protein</p> <p>Det finns en risk att djur som utfodras med vissa animaliska proteiner överför TSE-sjukdomar, till exempel den så kallade galna kosjukan. Därför finns det restriktioner mot utfodring av vissa typer av animaliska proteiner. Detta är tvär villkor. Det är därför inte tillåtet att utfodra andra produktionsdjur än köttätande pälsdjur med kött- och benmjöl, di- /trikalciumfosfat, blodmjöl eller blodprodukter. Enligt ett undantag får dock på vissa villkor fiskar, grisar och fjäderfän utfodras med fiskmjöl, fjäderfämjöl, grismjöl, di- /trikalciumfosfat, eller blodprodukter.</p> <p>Villkor för utfodring av fiskar, grisar och fjäderfän med fisk/fjäderfä/grismjöl, di- /trikalciumfosfat eller blodprodukter</p> <p>Djurägare som vill blanda in fisk/fjäderfä/grismjöl, di-/trikalciumfosfat eller blodprodukter i foder till djuren på den egna gården måste vara godkända för detta av Jordbruksverket. Om idisslare finns på gården krävs separat hantering av idisslarfodret.</p> <p>Idisslare får generellt inte utfodras med animaliskt protein eller foder som innehåller sådant protein. Mjölk får dock ges till djuren om mjölken kommer från samma gård. Om vissa krav på bearbetning uppfylls kan dessutom annan mjölk ges, liksom äggprodukter och gelatin som inte härrör från idisslare.</p> <p>Mjölkprodukter till övriga produktionsdjur</p> <p>Om du avser att använda mjölk eller mjölkprodukter från mejeri som foder till andra produktionsdjur än idisslare ska detta anmälas via e-tjänsten för övriga foderverksamheter. Läs mer om e-tjänster och Verksamheter med foder och djurprodukter på www.jordbruksverket.se. Anmälan omfattar enbart sådana produkter som inte har värmebehandlats eller bara genomgått enkel pastörisering (t.ex. konsumtionsmjölk). Det krävs godkännande för att använda sådana mjölkprodukter. Vassle som syrats till under pH 6 på mejeri kräver inte godkännande för att få användas. Mejeriet ska vara registrerad som foderanläggning.</p>	<p>Förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, artikel 7 och bilaga IV</p> <p>Förordning (EU) nr 142/2011 om genomförande av förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen, bilaga X</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.16	Om fodertillsatser blandas i fodret, är de godkända för djurslaget som blandningen är avsedd för?	<p>Djurägare och djurskötare ska ha god kunskap om vilka faror som finns vid blandning, hantering och utfodring, och hur dessa faror ska kontrolleras. Bedöm vilka faror som finns vid de olika momenten och hur farorna ska kontrolleras:</p> <p>Faran för att fel kategori av djur får fodret eller rester av det. Om foderblandning utförs simultant med utfodring måste logistiken säkerställa att fodret efter blandning transporteras till rätt djur eller grupp av djur. Ett sätt är att man efter utförd blandning tömmer foderblandaren innan nytt foder blandas. Vid inblandning av läkemedel i fodret ska blandaren rengöras efteråt. Var särskilt försiktig om samma foderblandare används till olika kategorier av djur så att inte läkemedel eller tillsatser som kan finnas i efterföljande foderblandningar ges till fel djur (vilket skulle öka faran för att rester överförs i köttet).</p> <p>Faran för att lagrat foder förväxlas och ges till fel kategori av djur. Märk ut fodersilor och behållare tydligt, se till att fodret hamnar i angiven silo/behållare så att fodret ges till avsedda djur och/eller grupper av djur.</p> <p>Faran för att blandningen inte blir jämn. Regelbundna laborietester ska göras av fodrets homogenitet då läkemedel blandas in.</p> <p>All personal som blandar, hanterar foder eller utfodrar djuren ska känna till och arbeta utifrån farobedömningen.</p> <p>Kontrollera att använda fodertillsatser, finns med på EU-kommissionens lista över godkända fodertillsatser och att de används på ett korrekt sätt. Listan hittar du på www.jordbruksverket.se. Det ska också finnas rutiner som säkerställer att doseringen blir korrekt och blandningen homogen. Därför måste man regelbundet kontrollera vågar, t.ex. med kontrollvikter, och att omrörning och blandning sker i tillräcklig omfattning. Det är även krav på rengöring av foderblandare efter tillverkning av foder som innehåller läkemedel.</p>	<p>Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, bilaga I del A II Hygienregler 4j</p> <p>Förordning (EG) nr 1831/2003 om fodertillsatser, art 3.1</p> <p>Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2018:33) om foder, 3 kap. ändrad genom 2020:36</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.18	Finns ett system för distribuering som garanterar att rätt foder skickas till rätt destination?	Det ska finnas ett system vid distribution av foder som garanterar att rätt foder skickas till rätt destination på gården.	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, art 5.5 i kombination med bilaga III punkten 2 i samma förordning Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2018:33) om foder, 4 kap.4 §, ändrad genom 2020:36
D6.20	Om läkemedel blandas i fodret på gården eller finns i färdigblandat foder, finns det då rutiner för förvaring av foder som innehåller läkemedel separat från annat foder?	Läkemedel som är avsedda att ingå i foderblandningar ska lagras på ett sådant sätt att de är lätta att identifiera och så att sammanblandning undviks med fodertillsatser, förblandningar eller foder som inte innehåller läkemedel. Foder, som innehåller läkemedel, ska hanteras och lagras separat från annat foder som inte innehåller läkemedel. Det får inte finnas någon risk att foder, som inte innehåller läkemedel, kan kontamineras med foder som innehåller läkemedel, så att andra djur än de avsedda får i sig läkemedel.	Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, art 5.5 i kombination med bilaga III punkten 1 i samma förordning Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2018:33) om foder, 3 kap.4 §, ändrad genom 2020:36

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D6.22	Rengörs transportfordon och utfodringsutrustning regelbundet, särskilt om det används för att leverera och distribuera foder som innehåller läkemedel?	<p>Transportfordon och utfodringsutrustning på jordbruksföretaget ska rengöras regelbundet, särskilt om de används för att leverera och distribuera foder som innehåller läkemedel. Detta är viktigt för att uppnå en god hygienisk kvalitet på fodret. Vid hantering/transport av foder som innehåller läkemedel eller foder som är avsett för visst djurslag/viss djurgrupp är det viktigt att säkerställa att det inte sker kontaminering av annat foder. För att uppnå detta är det viktigt att:</p> <p>Se till att lokaler, utrustning, behållare, transportlådor och fordon som används för produktion, beredning, klassificering, förpackning, lagring och transport av foder hålls rena och, när det är nödvändigt, desinficeras på lämpligt sätt efter rengöringen.</p> <p>När det är nödvändigt att säkerställa hygieniska produktions-, transport- och lagringsförhållanden för foder samt dess renhet.</p> <p>Använda rent vatten när det är nödvändigt att förhindra farlig kontaminering. Så långt möjligt förhindra att djur och skadedjur orsakar kontaminering.</p> <p>Se till att förpackningsmaterial inte förorsakar farlig kontaminering av foder.</p>	<p>Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, art 5.5 i kombination med bilaga III punkten 2 i samma förordning.</p> <p>Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2018:33) och allmänna råd om foder, 3 kap.6 § och 4 kap.4 §, ändrad genom 2020:36</p>
D6.27	Hanteras foder på ett sätt som garanterar att föroreningar inte sprids vid distribuering och utfodring?	<p>Vid distribuering och utfodring ska foder hanteras på ett sätt som garanterar att kontaminering inte sprids från kontaminerade lagerområden och kontaminerad utrustning. Det ska finnas rutiner, utrustning och lokaler på gården för att undvika att fodret kontamineras och förstörs vid distribution och utfodring. Ett av grundkraven för att bibehålla en god hygienisk kvalitet är att möjligheter och rutiner för rengöring av lokaler och utrustning finns.</p> <p>Observera bruket av djupströbädd där djuren ofta konsumerar en del av strömaterialet och en minimal användning av strö kan orsaka en ogynnsam miljö ur smittspridningssynpunkt. Strö betraktas inte som foder då det inte är avsett för utfodring av djur.</p>	<p>Förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, Artikel 5.5 i kombination med bilaga III p 2</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D7 Läkemedel, hormoner m.m.		Syftet med reglerna är att säkerställa en korrekt och säker användning av läkemedel och biocider i djurhållningen.	Läkemedel, hormoner mm. är avsedda att tillföras djur för att förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller symptom på sjukdom. Hormoner får användas i avelstekniskt syfte under veterinärens ansvar. Tvärvillkoren nedan gäller för djur avsedda för livsmedelsproduktion direkt till konsument eller vidare i livsmedelskedjan.
D7.1	Används endast tillåtna läkemedel?	Läkemedel ska användas restriktivt och endast efter veterinär förskrivning. Utfärdade recept är tidsbegränsade.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:32) om läkemedel och läkemedelsanvändning, 1 kap. 2-4 §§ Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien – Bilaga I del A II Hygienregler 4j
D7.2	Följs veterinärens anvisningar eller anvisningarna på bipacksedeln avseende preparat, dosering och karenstid?	Veterinären ska lämna noggranna skriftliga instruktioner beträffande läkemedels användning, t.ex. behandlingstid och gällande karenstider. Det är tvärvillkor att följa veterinärens anvisningar och karenstider. Dessutom ska veterinär informera om att djurhållaren bör rapportera misstanke om läkemedelsbiverkning till den veterinär som skrivit ut läkemedlet. Detta gäller även homeopatiska preparat.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:32) om läkemedel och läkemedelsanvändning, 3 kap. 17 § Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien – Bilaga I del A II Hygienregler 4j Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2009:3) om karenstider, 2 §, ändrad genom 2012:8
D7.4	Förvaras läkemedel, kanyler, sprutor, skalpeller etc. på ett betryggande sätt?	Veterinären ska ge anvisningar om förvaring samt hur överblivna läkemedel, förpackningar, sprutor och kanyler ska tas om hand.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:32) om läkemedel och läkemedelsanvändning, 3 kap. 17 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D7.5	Dokumenteras alla läkemedelsbehandlingar (även vissa bekämpningsmedel) inklusive uppföljande behandlingar, med datum, djurets eller djurgruppens identitet, diagnos, läkemedelsnamn och dos, behandlingstid, karenstid, veterinär och/eller annan behandlare (se faktatext om dokumentationskrav för homeopatiska medel) och sparas i 5 år (tvärvillkor är 3 år)?	<p>Djurhållare ska dokumentera uppgifter vid behandling av livsmedelsproducerande djur med läkemedel, inklusive ex tempore-beredda och homeopatiska läkemedel, eller vissa bekämpningsmedel som innehåller farmakologiskt aktiva substanser, se D7.8. Följande ska antecknas:</p> <ul style="list-style-type: none"> datum för behandlingen djurets eller djurgruppens identitet diagnos/symptom/orsak till behandling läkemedlets benämning/namn och dosering behandlingstidens längd aktuell karenstid klockslag för behandlingen om karenstiden är kortare än 24 timmar namnet på den förskrivande veterinären namnet på den som behandlat djuret <p>Vid behandling med homeopatiska läkemedel ska djurhållaren dokumentera behandlat djur, diagnos eller orsak till behandling, homeopatikans namn och dosering, datum, behandlingstidens längd samt kontaktad veterinär. Det räcker alltså inte med en journal som endast innehåller kvitton. Veterinärens förrättningsunderlag kan användas för fortsatt dokumentation om den innehåller punkterna ovan. Dokumentationen ska sparas minst fem år (tvärvillkorskravet är tre år).</p>	<p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om djurhållarens journalföring vid användning av läkemedel m.m. 7 kap 12 och 15 §§</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2009:3) om karenstider, 1 §</p>
D7.6	Sparas dokumentation över dödsfall inklusive orsak i 5 år (tvärvillkor är 3 år)?	<p>Dokumentation ska föras över antalet dödsfall samt orsak, i besättningar som håller djur, avsedda för livsmedels- och pälsändamål. Dokumentation av antalet döda djur avser djur som har dött i besättningen, exempelvis till följd av sjukdom eller skador men inte djur som varit döda vid födseln. Tvärvillkoret om dokumentation av dödsfall gäller bara antalet döda djur per datum som döda djur har upptäckts i besättningen. För döda djur som inte förs in i stalljournal (vilket är att föredra) kan noteringar göras löpande på ett separat papper som förvaras lättåtkomligt. Journal och separata papper ska bevaras i minst fem år (tvärvillkoret gäller för tre år).</p>	<p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård, 7 kap. 13 och 15 §§</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D7.7	Sparas recept, kvitton eller motsvarande i fem år så att inköp och innehav av läkemedel och homeopatika kan styrkas (tvärvillkor 3 år)?	Recept, kvitton eller motsvarande ska sparas i fem år (obs! för tvärvillkorskontrollen gäller tre år) så att inköp och innehav av läkemedel och homeopatika kan styrkas.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård, 7 kap 14 §
D7.8	Dokumenteras alla behandlingar med bekämpningsmedel som har karenstid?	Alla behandlingar med preparat som inte är läkemedel, t.ex. biocider, medel mot yttre parasiter (ektoparasiter) och skydd mot insekter ska dokumenteras.	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, Bil. 1, st. III, p. 8b
D7.9	Följs veterinärens anvisningar vid villkorad läkemedelsanvändning?	Veterinären kan i vissa fall bevilja villkorad läkemedelsanvändning till person som har genomgått kurs i läkemedelsanvändning för det djurslag som avses. Veterinär som tillhandahåller eller förskriver läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning är skyldig att minst var femte vecka se till att instruktionerna följs. Observera att vid villkorad läkemedelsanvändning i stora mjölkbesättningar ska besök ske varje vecka. Veterinären ska årligen ompröva den villkorade läkemedelsanvändningen. Möjligheten att bevilja villkorad läkemedelsanvändning finns för besättningar med: nötkreatur som hålls för kött- och mjölkproduktion, gris, fjäderfä, får, get, pälsdjur och ren som hålls för produktion av kött, ägg, ull, skinn eller päls, odlad fisk. Läs mer om villkorad läkemedelsanvändning på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:32) om läkemedel och läkemedelsanvändning, 4 kap
D7.10	Om hormonbehandling sker, är denna förskriven och utförd av en veterinär eller på dennes ansvar (gäller nötkreatur, grisar, får, getter, hovdjur, fjäderfä, kaniner och hägnat vilt)?	Reglerna för användningen av hormoner gäller för dig som håller eller föder upp nötkreatur, grisar, får, getter, hovdjur, fjäderfä, kaniner och hägnat vilt. Hormoner får inte tillföras djur för att öka tillväxt eller avkastning. Hormoner får endast användas för att förebygga, påvisa, bota eller lindra sjukdom eller sjukdomssymtom. Undantag är brunstsynchronisering, framkallning av abort, stimulering av ägglossning och att förhindra befruktning och värksammandragande på livmoder. Endast godkända hormonpreparat får användas. Dessa är receptbelagda och förskrivs av veterinär. Implantat får inte användas. Behandling med hormoner ska dokumenteras i stalljournal och/eller i en annan dokumentation. Betastimulerande substanser får inte förvaras på företaget.	Rådets direktiv 96/22/EG om förbud mot användning av vissa ämnen med hormonell och tyreostatisk verkan samt avβ-agonister vid animalieproduktion, artiklar 3-5, 7 Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:32) om läkemedel och läkemedelsanvändning, 2 kap 12-21 §§

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D7.11	Om djur har behandlats med hormoner avstår du då att sälja eller överlåta djur innan karenstiden gått ut (undantag finns för vissa hästar)?	Djur, enligt punkt D7.10, som behandlats med hormonpreparat får inte överlåtas eller säljas före karenstidens utgång. Undantag finns för hästar med högt värde, t.ex. särskilt kapplöpningshästar, tävlingshästar, cirkushästar eller hästar avsedda för betäckning, som får säljas innan karenstiden har gått ut under förutsättning att villkoren för tillförseln har uppfyllts och att behandlingen finns angiven i ett intyg	Rådets direktiv 96/22/EG om förbud mot användning av vissa ämnen med hormonell och tyreostatisk verkan samt av β -agonister vid animalieproduktion, artiklar 3-5, 7
D8 Bekämpning och förebyggande av smittsamma djursjukdomar		<p>Syftet med reglerna är att hålla landet fritt från epizootier och skydda besökare mot zoonoser.</p> <p>Epizootiska sjukdomar (epizootier) är allvarliga smittsamma djursjukdom som kan utgöra hot mot människors eller djurs hälsa. Ofta är det sjukdomar som skulle kunna medföra stora ekonomiska konsekvenser om de fick spridning i landet. Hanteringen av epizootiska sjukdomar regleras i epizootilagstiftningen (epizootilag, epizootiförordning och föreskrifter) och målet är att hålla landet fritt från dessa sjukdomar. För vissa av dessa sjukdomar finns också EU-gemensamma regler. Dessa är implementerade i den svenska lagstiftningen. EU-gemensamma regler finns till exempel för mul- och klövsjuka, blåtunga, BSE (galna kosjukan), scrapie, svinpest och aviär influensa (fågelinfluensa). Andra exempel på epizootiska sjukdomar är mjältbrand, tuberkulos, paratuberkulos, PRRS och Aujeszky's sjukdom.</p> <p>Epizootilagstiftningen reglerar vad olika aktörer (djurhållare, veterinärer, myndigheter etc.) är skyldiga att göra vid misstanke om, respektive vid konstaterat fall av, epizootisk sjukdom. Vid åtgärder som myndigheterna (Jordbruksverket eller länsstyrelsen) beslutat om med stöd av epizootilagen (det vill säga beslut om bekämpning, avlivning, sanering etc.), ersätter staten djurägaren för bekämpningskostnader och hela eller hälften av produktionsbortfallet beroende på vilken epizootisjukdom det rör sig om.</p> <p>Zoonoslagstiftningen (zoonoslagen, -förordningen och föreskrifter) reglerar vad olika aktörer (djurhållare, veterinärer, myndigheter etc.) är skyldiga att göra vid misstanke om, respektive vid konstaterat fall av, sådana sjukdomar som lyder under zoonoslagen. En zoonos är en sjukdom eller ett smittämne som på ett naturligt sätt kan spridas mellan djur och människor, men i dagsläget är det bara salmonella som hanteras med stöd av zoonoslagen. Vissa andra zoonoser, till exempel mjältbrand, hanteras enligt epizootilagen, medan till exempel EHEC/VTEC hanteras med stöd av provtagningslagen.</p>	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D8.4	Tillämpas lämpliga rutiner för att förhindra spridning av smitta som kan överföras till människa, t.ex. i samband med introduktion av nya djur, och vid misstanke om sådan sjukdom, kontaktas veterinär?	I förordning EG 852/2004 om livsmedelshygien finns allmänna hygienregler för livsmedelsföretagare (EU-gemensamma regler). Bilaga 1 till förordningen rör primärproduktionen. Enligt denna bilaga 1, del A, II, punkt 4h, ska primärproducenten (djurhållaren) förhindra införande och spridning av smittsamma sjukdomar som kan överföras till människor via livsmedel. Det innebär att man ska ha lämpliga rutiner för att förhindra smittspridning, till exempel i samband med introduktion av nya djur. Detta är tvärvillkor. Vid misstanke om sjukdom som kan överföras till människa via livsmedel ska djurhållaren anmäla detta till myndigheten. Detta är också tvärvillkor. I praktiken anses anmälningsplikten vara uppfylld när djurhållaren har kontaktat en veterinär.	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, bilaga 1, del A II, punkt 4h
D10 Döda djur		Syftet med reglerna är att förhindra smittspridning.	
D10.1	Förs journal över (eller noteras i stalljournalen) döda djur i besättningen?	Journal ska föras över antalet djur som hittats döda per dag i besättningen. Det ska också framgå av vilken orsak du tror att djuret/djuren har dött. Syftet är att öka chansen att uppmärksamma och vid behov kunna åtgärda eller förebygga problem och att kunna se trender över tiden. Det finns inget krav på hur dödsfallsjournalen ska se ut eller att den ska innehålla individuppgifter. Förutsatt att alla uppgifter om döda djur förs in i stalljournalen kan denna räknas som dödsfallsjournal, annars räcker löpande noteringar på valfritt sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård, 7 kap 13 §
D10.2	Sparas journalen över döda djur i fem år? För tvärvillkor gäller tre år.	Journalen över döda djur ska sparas i fem år. För tvärvillkor gäller tre år. Journalen ska kunna visas upp vid kontroll.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård, 7 kap 15 §

Rubrik/underrubrik D11 Livsmedelssäkerhet vid mjölkning	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D11.2	Kommer all mjölk som ska användas som livsmedel från djur som har gott hälsotillstånd, som inte uppvisar tecken på sjukdom, sår på juver, visar tecken på smittsam sjukdom som genom mjölken kan överföras till människor eller på annat sätt kan påverka mjölkens kvalitet negativt?	Djur som används för mjölkproduktion får inte lida av feber, klinisk juverinflammation, sår på juvret eller andra sjukdomar, t.ex. förgiftning, som misstänks kunna överföras till människan via mjölken.	Förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel I, punkt 1a, 1b och 1c, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.3	Finns rutiner för att upptäcka djur som uppvisar tecken på sjukdom som kan påverka mjölkens kvalitet negativt?	Det ska finnas rutiner för att upptäcka sjuka djur.	Förordning (EG) nr 853/2004 - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel I, punkt 1b, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D11.4	Avskiljs mjölk från djur som har sår på juvret som kan tänkas påverka mjölkens kvalitet?	Onormal mjölk ska avskiljas och inte levereras.	Förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel I punkt 1c, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.5	Avskiljs mjölk från djur som av någon anledning fått i sig otillåtna preparat?	Om något djur fått ett otillåtet preparat ska djuret mjölkas separat och mjölken avskiljas. Mjölk får inte levereras som kan innehålla otillåtna preparat.	Förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel I, punkt 1d, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.6	Följs karensbestämmelserna, kan djur som behandlas identifieras och avskiljs mjölk från behandlade djur under hela karenstiden?	Veterinärens anvisningar när det gäller t.ex. karenstider ska följas och mjölk från djur som står under behandling med karensbelagda preparat ska avskiljas och får inte levereras under karenstiden. Djur som står under behandling ska kunna identifieras.	Förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel I, punkt 1e, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.8	Är mjölkkningsutrustningen och lokalerna där mjölk hanteras och kyls utformade och placerade så att risken för att mjölken förorenas är minimerad?	Mjölkkningsutrustningen och de lokaler där mjölk och råmjölk förvaras, hanteras eller kyls skall vara så belägna och utformade att risken för att mjölken och råmjölken blir kontaminerad begränsas.	Förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II A, punkt 1, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D11.9	Används lokaler för mjölkkningsutrustning och mjölk tank enbart för hantering av mjölk och förvaring av utrustning och redskap som enbart används vid mjölkning?	Lokalerna för förvaring av mjölk och råmjölk skall vara tillräckligt avskilda från de lokaler där djuren hålls och, om så krävs för att uppfylla kraven om hygienisk mjölkning, ha lämplig kylutrustning.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II A, punkt 2, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.10	Är lokaler där mjölk förvaras skyddade mot skadedjur ?	Lokalerna för förvaring av mjölk och råmjölk skall vara skyddade mot skadedjur.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II A, punkt 2, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.11	Finns lämplig utrustning för kylning av mjölken?	Temperaturen i mjölk tanken ska säkerställas. Mjölakens kvalitet får inte försämrats eller förorenas där mjölken produceras och lagras.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II A, punkt 2a och 2b, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.12	Är ytorna på den utrustning som kommer i kontakt med mjölken i gott skick, t.ex. spengummin, slangar, silfilter och är de lätta att rengöra och desinficera?	Rutinerna vid mjölkning ska förhindra att mjölken förorenas av material från kon, mjölkaren eller stallmiljön. Ytor och material som kommer i kontakt med mjölk ska vara släta, tvättbara och av giftfria material samt väl underhållna.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II A, punkt 3, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D11.13	Finns ändamålsenliga rutiner för rengöring av mjölkkningsutrustning och mjölktank?	Mjölkkningsutrustningen ska underhållas regelbundet och rengöras efter varje användning. Genom diskning avlägsnas kvarvarande mjölkrester i mjölkkningsanläggningen och mjölktanken så att risken för att bakterier förökas och förorenar mjölken minskar.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II A, punkt 4, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.14	Rengörs alla ytor som kommer i kontakt med mjölk efter varje användning?	Sköljning med rent vatten efter disk tar bort rester av disk- och desinfektionsmedel som annars kan förorena mjölken.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II A, punkt 4, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.15	Rengörs spenar och juver innan mjölkning?	Det ska finnas rutiner som säkerställer att mjölkningen sker på ett hygieniskt sätt.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II B, punkt 1a, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter
D11.17	Finns tillgång till hand- och armtvätt i anslutning till mjölkkningsplatsen, och används utrustningen före mjölkningen börjar?	Tillgång till hand- och armtvätt i anslutning till mjölkkningsplatsen ska finnas och användas innan mjölkningen börjar.	Förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung - Bilaga III, Avsnitt IX, kapitel II C, punkt 2, Obehandlad mjölk, råmjölk, mjölkprodukter och råmjölkbaserade produkter

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D11.21	Dokumenteras resultat från olika typer av analyser, t.ex. totalantalet bakterier, celltal, syrningshämmande ämnen?	Resultat från olika typer av analyser, t.ex. totalantalet bakterier, celltal, syrningshämmande ämnen, ska dokumenteras och åtgärder ska vidtas om analysresultaten avviker från det normala. Åtgärderna ska också dokumenteras.	Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, Bilaga I, del II A, punkt 7 och 8d
D11.23	Dokumenteras alla relevanta rapporter om kontroller av djur eller produkter av animaliskt ursprung samt genomförs åtgärder om rapporterna avviker från det normala eller från kraven i lagstiftningen?	Alla relevanta rapporter om kontroller av djur eller produkter av animaliskt ursprung ska dokumenteras. Om resultaten avviker från det normala eller från kraven i lagstiftningen ska åtgärdas vidtas. Exempel på sådana rapporter är: -Tankbilskvitton -Mjökprov från tankbil -Temperaturreporter	Förordning (EG) 852/2004 om livsmedelshygien Bilaga I, del II A, punkt 7 och 8e
D12 BSE, BVD och salmonella samt spårbarhet av smittsamma sjukdomar hos nötkreatur		Syftet med reglerna är att förhindra spridning av BSE och BVD samt att underlätta smittspårning och bekämpning av smittsamma sjukdomar hos nötkreatur.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D12.1	Om BSE, galna kosjukan, misstänks i djurbesättningen, kontaktas genast veterinär och följs myndigheternas beslut om åtgärder som ska vidtas?	<p>Bovin spongiform encephalopati (BSE, "galna kosjukan") är en prionsjukdom hos nötkreatur. Det är en dödlig sjukdom som angriper centrala nervsystemet, och som framför allt sprids via foder som innehåller smittat kött- och benmjöl. Sådant foder är sedan länge förbjudet att använda inom EU. BSE anses kunna överföras till människa via livsmedel om smittade djur går till slakt. Därför finns det ett omfattande regelverk för att förhindra smittspridning till konsumenterna.</p> <p>BSE omfattas av epizootilagen. Djurägaren är därmed enligt lag skyldig att anmäla misstanke om BSE till veterinär och veterinär är skyldig att anmäla till myndigheterna. Denna skyldighet att anmäla misstanke är dessutom tvärvillkor. Vid misstanke om BSE fattar Jordbruksverket beslut om smittutredning/provtagning. Om smitta konstateras i besättningen beslutar Jordbruksverket om vilka åtgärder som ska vidtas.</p> <p>Åtgärderna utgår från det EU-gemensamma regelverket för TSE-sjukdomar. Att följa myndigheternas beslut om åtgärder vid misstanke och bekräftat fall av TSE-sjukdom är tvärvillkor. I TSE-förordningen ställs särskilda krav vid handel med levande djur, sperma, embryon och ägg (artikel 15.1 och 15.2 samt bilaga VIII och bilaga IX). Dessa krav och villkor är implementerade i unionens handelsintyg, så förutsatt att man uppfyller villkoren i intygen så uppfyller man också kraven i TSE-lagstiftningen. Detta är tvärvillkor.</p>	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati: artikel 11, 12, 13 och 15
D12.2	Avstår du från att utfodra idisslare med förbjudet animaliskt protein för att förhindra spridning av BSE?	<p>Animaliskt protein i foder till idisslare. Som en del av åtgärderna för att förhindra spridning av BSE får idisslare inte utfodras med animaliskt protein, se även under punkt D10. Mjölk får dock ges till djuren om mjölken kommer från samma jordbruksföretag. Om vissa krav på bearbetning uppfylls kan dessutom annan mjölk ges, liksom ägg och äggprodukter och gelatin som inte härrör från idisslare.</p>	Förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati - Art 7

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D12.5	Du som importerar nötkreatur eller deras sperma, ägg eller embryon såväl från länder inom som utanför EU, finns hälsointyg samt är du registrerad hos Jordbruksverket?	Du måste vara registrerad hos Jordbruksverket för att få importera nötkreatur eller deras sperma, ägg eller embryon (gäller inte export till länder utanför EU). Ett hälsointyg ska alltid finnas vid både import som export och sparas på gården (i 3 år för levande djur). Kontakta Jordbruksverket för mer information, bland annat om hälsointyg, eller läs mer om Handel med nötkreatur mellan länder på www.jordbruksverket.se .	EU:s förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring av vissa akter med avseende på djurhälsa (djurhälsolag) EU:s förordning (EU) 2019/2035 om komplettering av EU:s förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa hållna landlevande djur och kläckägg EU:s förordning (EU) 2020/688 om komplettering av EU:s förordning (EU) 2016/429 vad gäller djurhälsokrav för förflyttningar av landlevande djur och kläckägg inom unionen EU:s förordning (EU) 2020/692 om komplettering av EU:s förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser för införsel till unionen samt förflyttning och hantering efter införsel av sändningar av vissa djur, avelsmaterial och produkter av animaliskt ursprung Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa

D13 Märkning, registrering och rapportering av nötkreatur

Syftet med reglerna är att förhindra spridning av BSE och BVD samt att underlätta smittspårning och bekämpning av smittsamma sjukdomar hos nötkreatur.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D13.1	Förs en av Jordbruksverket godkänd stalljournal och läkemedelsjournal för varje produktionsplats där du har nötkreatur och sparas den i tre respektive fem år (tvärvillkorskravet är 3 år för båda)?	<p>Stalljournal</p> <p>En stalljournal som är godkänd av Jordbruksverket ska föras för varje produktionsplats där det finns nötkreatur. Om rapportering sker till CDB eller en annan elektronisk indataväg, behöver djurhållaren inte föra någon stalljournal över djurhändelserna. Stalljournalen ska sparas i tre år.</p> <p>Läkemedelsjournal</p> <p>Djurhållare ska dokumentera uppgifter vid läkemedelsbehandling av livsmedelsproducerande djur. Se punkt D11.5. Läkemedelsbehandlingarna får föras i stalljournalen under förutsättning att denna sparas i fem år på gården och är tillgänglig för kontrollmyndigheten. Observera att vid kontroll av journalen för bedömning enligt tvärvillkoren, gäller kravet att spara denna i tre år.</p> <p>Läs mer om journalföring av nötkreatur på www.jordbruksverket.se.</p>	<p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2007:12) om märkning och registrering av nötkreatur, 16-19 §§, ändrad genom SJVFS 2018:2</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso-och sjukvård, kap. 12-15 §§, ändrad genom SJVFS 2017:22</p>
D13.2	Identitetsmärks alla nötkreatur med av Jordbruksverket godkända öronbrickor, senast 20 dagar från födseln?	<p>Ett nötkreatur ska senast 20 dagar efter födseln vara identitetsmärkt i båda öronen med gula brickor. Även nyfödda kalvar på bete måste märkas inom denna tidsperiod! Öronbrickorna ska vara godkända av Jordbruksverket.</p> <p>Identitetsuppgifter ska vara gårdens SE-nummer, individnummer och kontrollsiffra.</p>	<p>Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:12) och allmänna råd om märkning och registrering av nötkreatur, 16-19 §§, ändrad genom SJVFS 2018:2</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D13.3	Rapporteras alla nyfödda nötkreatur till CDB senast 7 dagar efter identitetsmärkning?	<p>Nyfödda nötkreatur ska vara inrapporterade till det centrala nötkreatursregistret, CDB (central djurdatabas för nötkreatur) senast sju dagar efter identitetsmärkning. Om man har betesmark som inte ligger i anslutning till gården ska betet ha ett eget produktionsplatsnummer. Förändringar av djurinnehav ska rapporteras direkt till Jordbruksverket, via Växa Sverige eller husdjursföreningarnas ordinarie inrapporteringsvägar för officiella kontrollprogram till Växa Sverige.</p> <p>Om du flyttar djuren mellan två produktionsplatser där du själv är djurhållare och dessa ligger inom samma eller angränsande kommun behöver du inte rapportera förflyttningen. Du ska dock alltid föra in förflyttningen i journalen. Om du utnyttjar undantaget att inte föra någon stalljournal måste du rapportera djuren även om du flyttar djur mellan två produktionsplatser där du själv är djurhållare. Rapporteringen ska ske senast sju dagar efter förändringen.</p> <p>Undantag att föra stalljournal för nötkreatur</p> <p>Enklare regler för journalföring av nötkreatur trädde i kraft den 21 januari 2016. Det innebär att djurhållare inte längre behöver föra en separat journal om de rapporterar elektroniskt till det centrala nötkreatursregistret, CDB. Ändringen innebär att djurhållare som rapporterar till CDB via en elektronisk inkanal som t.ex. en av Jordbruksverket godkänd stalljournal eller CDB-Internet inte längre behöver föra någon separat journal. Precis som i dag ska djurhållaren rapportera uppgifterna till CDB senast sju dagar efter att händelsen inträffat. Den djurhållare som utnyttjar möjligheten behöver dock rapportera till CDB, de uppgifter som denne tidigare bara har journalfört. Det gäller rapportering av djur som flyttas mellan egna produktionsplatser inom samma eller angränsande kommuner. Det gäller också rapportering av djur som kommer tillfälligt in till produktionsplatsen från en annan djurhållares produktionsplats samt i de fall djuren återgår till ursprungsplatsen. Uppgifterna i den gamla stalljournalen gällande djurhändelser ska sparas i minst tre år.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:12) och allmänna råd om märkning och registrering av nötkreatur, 7-15, 20 §§, ändrad genom SJVFS 2018:2

D15 Märkning, registrering och rapportering av grisar

Syftet med reglerna är att övervaka salmonellaförekomsten och att underlätta smittspårning och bekämpning av smittsamma grissjukdomar.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D15.1	Förs stalljournal för varje produktionsplats där du har grisar och sparas den i tre år.	För varje produktionsplats där du har grisar ska du föra stalljournal och spara denna i tre år. Stalljournalen för grisar behöver inte längre vara godkänd av Jordbruksverket, men de obligatoriska uppgifterna måste gå att ta fram vid kontroll.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:13) om märkning och registrering av svin, 3-5 §§, ändrad genom SJVFS 2017:37
D15.2	Är alla grisar märkta med produktionsplatsnummer med av Jordbruksverket godkända öronbrickor eller tatuering när de lämnar sin födelsebesättning?	<p>Alla grisar ska vara märkta när de lämnar sin födelsebesättning, antingen med öronmärken som godkänts av Jordbruksverket eller tatueringar med födelsebesättningens produktionsplatsnummer. Om du levererar grisar direkt till ett slakteri från produktionsplatsen de föddes på kan du märka djuren med ett leverantörsnummer i stället för landsbeteckningen SE och födelseanläggningens produktionsplatsnummer. Du kan också märka djuren på detta sätt om du enbart flyttar djuren mellan produktionsplatsnummer där du själv är djurhållare.</p> <p>Förutsättningen är att du har anmält till Jordbruksverket vilka leverantörsnummer du använder. Om du är slaktgrisproducent inom ramen för ett mellangårdsavtal kan du också märka djuren med ett leverantörsnummer. Smågrisproducenten kan då flytta sina grisar omärkta till dig som är slaktgrisproducent. Förutsättningen är att du som är slaktgrisproducent har anmält vilka produktionsplatsnummer du har slutit mellangårdsavtal med, samt vilka leverantörsnummer du använder. Du kan maximalt anmäla tre mellangårdsavtal per produktionsplats till Jordbruksverket.</p> <p>Om du inte skickar in någon anmälan till Jordbruksverket, eller om dina grisar som går till slakt är födda på en annan produktionsplats, eller om du tar emot grisar som inte ingår i något anmält mellangårdsavtal ska dessa vara märkta med landsbeteckningen SE och födelseanläggningens produktionsplatsnummer innan de lämnar produktionsplatsen där de föddes. Blankett för anmälan finns på www.jordbruksverket.se.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:13) om märkning och registrering av svin, 7-13 §§, ändrad genom SJVFS 2017:37

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D15.4	Är grisar som flyttas inom ramen för ett mellangårdsavtal eller i internintegrerade besättningar märkta enligt gällande regler?	<p>Sedan den 1 november 2014 är det tillräckligt att grisar som flyttas inom ramen för ett mellangårdsavtal märks med ett leverantörsnummer innan slaktgrisproducenten skickar djuren till ett slakteri. Smågrisproducenten kan därför flytta sina grisar till slaktgrisproducenten utan någon märkning. Detta förutsätter att djurhållaren på den produktionsplats som håller slaktgrisar har anmält till Jordbruksverket vilka leverantörsnummer som används på produktionsplatsen samt vilka produktionsplatsnummer denne har valt att sluta ett mellangårdsavtal med.</p> <p>Man kan max. ansluta tre mellangårdsavtal per produktionsplats. Även internintegrerade producenter bör omfattas av möjligheten att märka grisar med endast leverantörsnummer vid flytt mellan sina produktionsplatser. Detta förutsätter att djurhållaren i förväg anmält till Jordbruksverket vilka leverantörsnummer som används i verksamheten.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:13) om märkning och registrering av svin, 7-13 §§, ändrad genom SJVFS 2017:37
D16 TSE-sjukdomar hos får och getter samt spårbarhet vid export/import		Syftet med reglerna är att säkerställa livsmedelssäkerheten.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D16.1	Om scrapie eller atypisk scrapie misstänks i djurbesättningen, kontaktar du genast veterinär och följs myndigheternas beslut om åtgärder som ska vidtas vid misstanke och bekräftade fall?	<p>Scrapie och atypisk scrapie omfattas av epizootilagen. Djurägaren är därmed enligt lag skyldig att anmäla misstanke om scrapie och atypisk scrapie till veterinär och veterinär är skyldig att anmäla till myndigheterna (Jordbruksverket). Anmälningsplikten för TSE-sjukdomar är dessutom ett tvärvillkor.</p> <p>Vid misstanke om scrapie (oavsett form) fattar Jordbruksverket beslut om smittutredning/provtagning. Om smitta konstateras i besättningen beslutar Jordbruksverket om vilka åtgärder som ska vidtas. Åtgärderna utgår från det EU-gemensamma regelverket för TSE-sjukdomar. Att följa myndigheternas beslut om åtgärder vid misstanke och bekräftat fall av TSE-sjukdom är tvärvillkor.</p> <p>I TSE-förordningen ställs också särskilda krav vid handel med levande djur, sperma, embryon och ägg (artikel 15.1 och 15.2 samt bilaga VIII och bilaga IX). Dessa krav och villkor är implementerade i unionens handelsintyg, så förutsatt att man uppfyller villkoren i intygen så uppfyller man också kraven i TSE-lagstiftningen. Detta är tvärvillkor.</p>	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, artikel 11, 12, 13 och 15.
D16.2	Avstås det från att utfodra idisslare med animaliskt protein såsom kött- och benmjöl samt fiskmjöl?	Idisslare får generellt inte utfodras med animaliskt protein eller foder som innehåller sådant protein. Mjölk får dock ges till djuren om mjölken kommer från samma jordbruksföretag. Om vissa krav på bearbetning uppfylls kan dessutom annan mjölk ges, liksom ägg och äggprodukter och gelatin som inte härrör från idisslare.	Förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati - Art 7

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D16.3	Du som importerar får eller getter eller deras sperma, ägg eller embryon såväl från länder inom som utanför EU, finns hälsointyg samt är du registrerad hos Jordbruksverket?	Du måste vara registrerad hos Jordbruksverket för att få importera får eller getter samt sperma, embryon eller ägg från dessa (gäller inte export till länder utanför EU). Ett hälsointyg ska alltid finnas vid både import som export och sparas på gården (i 3 år för levande djur). Kontakta Jordbruksverket för mer information, bland annat om hälsointyg, eller läs mer om Handel med får och getter mellan länder på www.jordbruksverket.se .	EU:s förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring av vissa akter med avseende på djurhälsa (djurhälsolag) EU:s förordning (EU) 2019/2035 om komplettering av EU:s förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa hållna landlevande djur och kläckägg EU:s förordning (EU) 2020/688 om komplettering av EU:s förordning (EU) 2016/429 vad gäller djurhälsokrav för förflyttningar av landlevande djur och kläckägg inom unionen EU:s förordning (EU) 2020/692 om komplettering av EU:s förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser för införsel till unionen samt förflyttning och hantering efter införsel av sändningar av vissa djur, avelsmaterial och produkter av animaliskt ursprung Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa

D17 Märkning, journalföring och rapportering, får och getter

Syftet med reglerna är att underlätta smittspårning och bekämpning av smittsamma får- och getsjukdomar.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D17.1	Identitetsmärks alla får och getter med öronbricka senast vid sex månaders ålder?	<p>Alla får och getter ska märkas med minst en öronbricka senast 6 månader efter födseln. Om de är avsedda att leva i mer än 12 månader ska de vara märkta med två öronbrickor. Djur som föds och flyttas från anläggningen ska alltid vara märkta innan de flyttas. Märkning av får eller getter ska ske med öronbrickor som är godkända av Jordbruksverket. Det finns fyra typer av godkända öronbrickor för får och getter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - öronbricka av flaggtyp - rund öronbricka - öronbricka av bygeltyp i metall eller plast - elektronisk öronbricka. <p>Även får som används för parkskötsel snarare än som produktionsdjur ska märkas. Märkningen är viktig för att kunna spåra och stoppa utbrott av smittsamma sjukdomar. Det är tillåtet att ersätta en av öronbrickorna med elektronisk märkning. Djur som tappat ett identifieringsmärke kan tillfälligt märkas med en reservbricka. Reservbrickor får endast beställas till de djur som är födda på anläggningen. Läs mer om Registrering, märkning och journalföring av får och getter på www.jordbruksverket.se.</p>	Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa, 2 Kap., 12-13, 15, 21-22 §§
D17.2	Förs en av Jordbruksverket godkänd stalljournal för varje produktionsplats där du har får eller getter och sparas den i tre år.	För varje produktionsplats där du har får eller get ska du föra stalljournal som är godkänd av Jordbruksverket. Journalen ska sparas i minst tre år.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:14) om märkning och registrering av får och getter, 13-17 §§, ändrad genom SJVFS 2017:38
D18	Salmonellakontroll, smittsamma sjukdomar samt fodermedel till fjäderfä	Syftet med reglerna är att trygga livsmedelssäkerheten och minska risken för spridning av smittsamma fjäderfäsjukdomar.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D18.5	Lagras och hanteras foder med fiskmjöl och/eller di- eller trikalciumfosfat av animaliskt ursprung åtskilt från foder till idisslare?	Fiskmjöl och/eller di- eller trikalciumfosfat av animaliskt ursprung ska hanteras så att det inte kan blandas i eller förorena foder till idisslare om fodret blandas på gården.	Förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati - Art 7 och bilaga IV

D20 Tillsyn och skötsel, nötkreatur

Syftet med reglerna är att säkerställa en god djurmiljö.

Hur nötkreatur får hållas och skötas regleras i djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och L104, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.

För att djuren ska må bra är det viktigt att följa de bestämmelser som finns som till exempel transporter och djurskydd. Bestämmelserna sätter upp en lägsta nivå som måste vara uppfylld för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Jordbruksverket har tagit fram en vägledning för hur djurskyddsbestämmelserna kan kontrolleras av länsstyrelsens kontrollpersonal kopplat till de checklistor som finns.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D20.2	Har personer som hanterar djur tillräckliga kunskaper för att kunna sköta djuren på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt?	<p>Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurets välbefinnande. Personer som handhar djur ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att djurskyddsföreskrifterna ska kunna följas.</p> <p>Kontakta din länsstyrelse, naturbruksgymnasium, organisation inom lantbruket, intresseförening eller branschorganisation för mer information om kompetensutveckling och utbildningar.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.1-2 §§
D20.3	Sker normalt daglig tillsyn av alla djur, inklusive betesdjur, samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	<p>Djur ska normalt ses till minst en gång dagligen. Även automatiska system och anordningar som inverkar på djurhälsa och djurskydd ska ses till dagligen.</p> <p>Djur som kan ses till mer sällan än dagligen Detta gäller endast för nötkreatur som hålls utomhus på bete sommartid och där förhållandena kan vara sådana att tillsynen bör anses vara tillräcklig trots att den inte sker dagligen, t.ex. på stora betesarealer eller öar. Detta förutsätter dock att förhållandena är sådana att djurens välbefinnande i liten grad är beroende av upprepad tillsyn. Djuren ska bl.a. inte vara beroende av att få sina behov av t.ex. foder, vatten, liggytor, eller termisk komfort tillgodosedda mellan tillsynstillfällena.</p> <p>Djur som behöver ses till oftare än dagligen De djur som behöver kontrolleras oftare ska ses till flera gånger dagligen och även nattetid vid behov. Automatiska system, såsom vattenkopparnas funktion, foderautomater och ventilationsutrustning ska kontrolleras dagligen för att säkerställa att djurens behov tillgodoses och att de inte utsätts för risker.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.3, 7 §§
D20.7	Anlitar du veterinär eller utbildad husdjurstekniker vid avhorning (tvärvillkor) samt finns certifikat för brandfarliga heta arbeten?	<p>Avhorning av nötkreatur ska ske under bedövning och utföras av en veterinär eller av någon annan som veterinären finner lämplig, tex utbildad husdjurstekniker. OBS! 1 §</p> <p>Den som utför avhorning ska inneha Brandskyddsföreningens certifikat för brandfarliga heta arbeten samt beakta de säkerhetsregler som gäller. I annat fall riskerar veterinären och lantbrukaren att vid en eventuell brand vägras utbetalning av försäkringsbelopp. Brandskyddsföreningens certifikat för brandfarliga heta arbeten är inget tvärvillkor.</p>	<p>Djurskyddsförordning (2019:66), 4 kap. 1 §</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård, 4 kap 18 §</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D20.8	Förses tjurar med nosring enbart av veterinär?	Tjurar får förses med nosring om veterinären utför ingreppet och utan att det är befogat av veterinärmedicinska skäl.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård, 5 kap 2 § p 2,
D20.12	Avstås från att otillbörligt begränsa djurens rörelsefrihet genom att fästa tyngd eller annat hindrande föremål vid djuret (gäller både inomhus som utomhus på bete)?	Rörelsefriheten för ett djur får inte begränsas genom att binda fast ett hindrande föremål vid djuret. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av djurets kropp binds samman (såvida det inte sker i behandlingssyfte) eller att djuret binds samman med ett annat djur. Om olika delar av djurets kropp binds samman får det inte vara utfört på ett plågsamt sätt och inte begränsa djuret mer än vad som är nödvändigt för behandlingen. Observera att regeln gäller både inomhus och utomhus.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.12 §
D21 Foder och vatten, nötkreatur		Syftet med reglerna är att säkerställa att djuren får en fodergiva som garanterar en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.	
D21.2	Garanterar fodergivan tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel?	Djuren ska dagligen få en fodergiva som garanterar tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Fodret ska vara av god kvalitet och anpassas efter djurslaget.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 3 kap.1 § Djurskyddslag (2018:1192), 2 kap. 4 §
D21.3	Har samtliga djur tillgång till rent vatten att dricka minst 2 gånger per dygn?	Djuren ska ha tillgång till rent vatten minst två gånger per dygn	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 3 kap.5 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D21.4	Är utfodrings- och vattningssystem utformade, dimensionerade och placerade så att djuren kan äta och dricka på ett lugnt och naturligt sätt?	Utfodrings- och dricksvattensystem ska utformas, dimensioneras och placeras så att djuren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten. Foderbordsytans eller rännbottens höjd över båspall, klövpall eller gödselgång ska vara minst 0,10 m. Foderbordets kant mot båspallen får i kortbås, foderliggbås och fångbås inte vara högre än 0,2 m över båspallytan. Antalet drickplatser per djur med automatisk vattenförsörjning ska vara minst: -en drickplats per 10 mjölkande kor som hålls för mjölkproduktion -en drickplats per 25 övriga nötkreatur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 3 kap.6, 8-11 §§
D22 Rengöring, nötkreatur		Syftet med reglerna är att skapa en god djurhälsa och minska risker för livsmedelsförgiftning via smutsiga slaktdjur.	Djurskyddslagstiftningen ställer detaljerade krav på renhållning. OBS! Se även avsnitt D22.1 – D22.6.
D22.1	Sker utgödsling dagligen eller finns annat system, t.ex. djupströbädd som ger god hygien. OBS! Tvärvillkor gäller för kalvar (se avsnitt D29.17)?	Stallutrymmen ska rengöras och utgödsas dagligen om inte systemet är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien. Tvärvillkor gäller endast för kalvar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.1 §
D22.3	Vid kontinuerlig djurhållning, utförs noggrann rengöring minst en gång per år? OBS! Tvärvillkor gäller endast för uppfödning av kalvar.	Vid kontinuerlig djurhållning ska noggrann rengöring ske åtminstone en gång per år. Tvärvillkor gäller endast för uppfödning av kalvar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.1 §
D23 Stallmiljö, nötkreatur		Syftet med reglerna är att säkerställa en god djurmiljö.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D23.1	Är stallklimatet anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort)?	<p>I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).</p> <p>Det är endast tvärvillkor om temperaturen är skadlig för djuren. Termisk komfort betyder att djuren utan svårigheter kan upprätthålla sin värmebalans. När omgivningen har en temperatur under en viss nivå måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur.</p> <p>Vid temperaturer över en viss nivå kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.4 §
D23.2	I värmeisolerade stallar, håller sig den relativa luftfuktigheten vintertid som regel under 80 %?	Den relativa luftfuktigheten i värmeisolerade stallar får inte överstiga 80 procent vintertid såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D23.3	Är den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten högst 90 i värmeisolerade stallar med stalltemperatur under 10 °C?	<p>I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C.</p> <p>I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90.</p> <p>Om stalltemperaturen exempelvis är 5 °C får den relativa luftfuktigheten inte överstiga 85 % (85+5=90).</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D23.4	Överstiger den relativa luftfuktigheten i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	<p>I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten endast i undantagsfall överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.</p> <p>Kravet på termisk komfort och luftkvalitet innebär att både minimi- och maximiventilation måste vara korrekt dimensionerade.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D23.5	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer (ammoniak 10 ppm, koldioxid 3000 ppm, svavelväte 0,5 ppm, organiskt damm 10 mg/m ³)?	Luftföroreningarna får endast tillfälligtvis överstiga angivna nivåer. - ammoniak 10 ppm - koldioxid 3 000 ppm - svavelväte 0,5 ppm - organiskt damm 10 mg/m ³	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.6 §
D23.9	Vid mekanisk ventilation, finns nödventilation?	I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation. Reservverk ersätter inte nödventilation. Luckor och spjäll är i sig inte heller nödventilation, däremot öppningarna bakom dem.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §
D23.12	Har djuren tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebehov?	Djuren ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebehov.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.12 §
D23.14	Finns fast monterad belysning i stallarna som medger tillsyn och inte ger djuren obehag (undantag för ligghallar och hyddor som har annan lösning)?	Stallarna ska ha belysning som är fast monterad och som inte ger djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för ligghallar och hyddor under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt, t.ex. genom handburen strålkastare.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.14 §§
D24 Utrymmen och inredning, nötkreatur		Syftet med reglerna är att säkerställa en god djurmiljö.	
D24.1	Uppfylls utrymmeskraven?	Måttföreskrifterna i tabellerna är minimikrav som syftar till att tillgodose djurens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig. Läs mer om Mått i stall och byggnader för nötkreatur på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 1 kap.5 §, 5 kap.4-5, 9-14 och 17 §§
D24.2	Får sjuka eller skadade djur snarast vård?	Om ett djur är sjukt, skadat eller på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, skall djuret snarast ges nödvändig vård, vid behov av veterinär, eller andra åtgärder vidtas, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.	Djurskyddslag (2018:1192), 4 kap. 1 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D24.3	Finns ett närbeläget utrymme, med klimat som djuren är vana vid, där djur som behöver särskild vård kan tas om hand och vid behov även individuellt??	Djur som behöver särskild vård ska kunna tas om hand i ett närbeläget utrymme och vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid. Med närbeläget menas att djuren inte ska behöva flyttas eller hanteras orimligt lång tid, och beror på djurhållningsform. Det allmänna rådet anger att ett behandlingsutrymme, som ska kunna värmas upp, bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 5 kap.1 §
D24.7	Har alla golv och liggytor en jämn och halksäker yta? OBS! Tvärvillkor gäller endast för kalvar.	Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta. Tvärvillkor gäller endast för kalvar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 5 kap.15 §
D24.8	Är boxar/liggytor med rörligt golv, utgödslingssystem i öppna skrapgångar samt dränerande golv utrustade, utformade och skötta så att djuren inte skadas och så att utrustningen inte heller inverkar menligt på djurens beteende och hälsa? Detta är tvärvillkor för kalvar.	Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte skadas och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa. Kraven gäller även utformningen av dränerande golvtytor. Detta är tvärvillkor för kalvar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 5 kap.15 §
D24.10	Är utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem. Utrymmen och inredning för säkert förvar av djuren skall konstrueras och underhållas så att det inte finns några vassa kanter eller utskjutande delar som kan skada djuren.	Djurskyddslag (2018:1192) 2 kap. 7 §

**D25 Elsäkerhet,
nötkreatur**

Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D25.1	Är belysningsanordningar och elledningar m.m. som djuren kan nå skyddade?	Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 5 kap.19 §
D26 Bete och utevistelse, nötkreatur		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet i samband med utedrift.	Betesreglerna ska tillgodose djurens naturliga betesbeteende. Ett naturligt betesbeteende för kor är att beta selektivt, förflytta sig och att göra paus för att idissla. Det sociala flockbeteendet ska kunna fungera, stämningen i gruppen ska kunna vara lugn och gruppen ska kunna synkronisera sig på ett naturligt sätt. Det finns olika bestämmelser för olika djur. Jordbruksverkets föreskrifter bygger på djurskyddsförordningen. Bestämmelserna om hur nötkreatur ska hållas skiljer sig lite åt beroende på om djuren ska hållas för mjölk- eller köttproduktion. Det finns inget lagkrav på utevistelse och bete för kalvar (djur under sex månader) vilket innebär att antalet dygn nedan i vissa fall får minskas i förhållande till när djuret har fötts under den angivna månaden. För tjurar finns inget krav alls på bete.
D26.1	Är stängsel väl uppsatta och underhållna samt i övrigt utformade så att djur inte skadas?	Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt utformat så att djur som hålls eller drivs inom stängslet inte skadas.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 6 kap.1 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D26.6	Är betesmarker, rastgårdar och drivningsvägar fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren?	Betesmarker, rastgårdar och drivningsvägar ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 6 kap.2 §
D27 Utegångsdjur, nötkreatur		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet i samband med utedrift.	
D27.3	Har utgångsdjuren tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem väderskydd och torr och ren liggplats under den kalla årstiden? Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor.	Under den kalla årstiden, när betestillväxt inte sker, ska utgångsdjur ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger skydd mot väder och vind samt en ren och torr liggplats. Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor. Allmänna rådet anger att en ligghall för utgångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge. Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 6 kap.11 §
D28 Avel och kalvning, nötkreatur		Syftet med reglerna är att säkra att avelsarbetet inte leder till förlossningssvårigheter samt att säkerställa att djurmiljön i samband med förlossning är god.	
D28.1	Ser du till att kvigor och kor inte betäcks med tjur, semineras eller är mottagare av embryon om förlossningssvårigheter kan förväntas?	Kvigor och kor får inte betäckas med tjur, semineras eller vara mottagare av embryon om man kan förvänta sig förlossningssvårigheter. Man får inte heller i avel använda tjur, kviga eller ko som kan nedärva anlag för defekter eller andra oönskade anlag. I de fall det ändå föds ett djur som är sjukt och lider, på grund av en genetisk defekt, uppstår en bedömningsfråga. Kontrollmyndigheterna måste avgöra hur sannolikt det var att båda föräldradyren bar på farliga anlag.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.15 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:31) om avelsarbete, 3-4, 7 §§
D29 Kalvar upp till sex månader, nötkreatur		Syftet är att säkerställa djuromsorgen och miljön för kalvar.	
D29.1	Uppfylls utrymmeskraven?	Måttföreskrifterna i tabellerna är minimikrav som syftar till att tillgodose djurens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig. Läs mer om Mått i stall och byggnader för nötkreatur på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 1 kap.5 §, 3 kap.8-11 §§, 5 kap.9-14 §§, 5 kap.17 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D29.4	Finns möjlighet att hysa kalvar individuellt i samband med sjukdom eller annan vård?	Det ska finnas möjlighet att hysa kalvar individuellt i samband med sjukdom eller annan vård.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 5 kap.1 §
D29.5	Avstås från att hålla kalvar bundna?	Kalvar får inte hållas bundna.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.11 §
D29.6	Avstås från att otillbörligt begränsa djurens rörelsefrihet (gäller både inomhus som utomhus på bete)?	<p>Ett nötkreaturs rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret eller att djuret binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av djurets kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där djuret annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande.</p> <p>Om olika delar av djurets kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för djuret och inte heller begränsa djurets rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.</p> <p>Observera att regeln gäller både inomhus och utomhus.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.12 §
D29.7	Går kalvar i grupp senast efter 8 veckors ålder?	<p>Kalvar som är äldre än åtta veckor ska hållas i par eller grupp tillsammans med andra kalvar eller andra nötkreatur. Detta gäller inte kalvar i anläggningar med färre än sex kalvar där det inte är möjligt att gruppera kalvarna på ett från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt lämpligt sätt. Kalvarna ska i så fall hållas på ett sätt som innebär att de kan ha ögonkontakt och beröra varandra eller andra nötkreatur.</p> <p>Om det är nödvändigt från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt får man göra undantag för enstaka kalvar under en kortare period.</p> <p>Det allmänna rådet anger att unga djur bör vänjas vid det djurhållningssystem de ska hållas i som vuxna.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.13 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D29.8	Finns möjlighet till ögonkontakt och beröring mellan kalvar som hålls individuellt i ensamboxar och hyddor?	Ensamboxar och hyddor för individuell hållning av kalvar med undantag för sjukboxar, ska vara utformade så att de kan ha ögonkontakt och beröra varandra.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.13-14 §§
D29.9	Finns strö i kalvboxarna (krav fram till dess att kalven är en månad gammal)? För tvärvillkor gäller att kalvar upp till två veckor gamla ska ha strö.	Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat. Boxar för kalvar upp till en månads ålder skall vara försedda med strö av halm eller annat jämförbart material. För tvärvillkor gäller att kalvar upp till två veckor gamla ska ha strö. Det allmänna rådet till 4 kap. 2 § anger att för nötkreatur som är äldre än en månad bör liggplatsen vara försedd med strö.	Djurskyddsförordning (2019:66), 2 kap. 15 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.2 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D29.10	Vid mekanisk ventilation i kalvavdelning, finns larm som varnar för övertemperatur, strömavbrott och fel på larmet (stallavdelning där kalvar hålls med kor behöver bara larma för övertemperatur)?	<p>Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med kalvar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för: övertemperatur, strömavbrott och fel på larmanordningen.</p> <p>Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt. I stallavdelningar där kalvar hålls tillsammans med kor behöver dock larmanordningen enbart larma för övertemperatur. Ändrade undantagsföreskrifter har införts när det gäller stallavdelningar där kalvar hålls tillsammans med kor. Ändringarna innebär att kravet på larm i mekaniskt ventilerade stallar inte gäller om nödventilationen fungerar automatiskt vid övertemperatur, under förutsättning att nödventilationen säkerställer djurens hälsa och välbefinnande.</p> <p>Allmänna rådet anger att även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.</p> <p>Hur larmet ska uppmärksamma djurägaren beror t.ex. på avståndet mellan stallet och bostaden/personalen, hur ofta djuren ses till, djurtäthet i stallet, stallets luftvolym, typ av nödventilation etc. Ju högre risken är att djuren utsätts för lidande om ventilationen slutar fungera, desto högre säkerhet måste larmanordningen ha. I vissa anläggningar kan det vara tillräckligt med en varningslampa, siren eller dylikt, medan det i andra krävs t.ex. telelarm kopplat till en eller flera nyckelpersoner för att inte riskera att djuren utsätts för lidande.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.9 §
D29.11	Kontrolleras larmet regelbundet och före insättning av en ny kalvomgång?	Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap.9 §
D29.12	Sker tillsyn av kalvar som hålls inomhus minst två gånger om dagen?	Kalvar som hålls inomhus ska ses till minst två gånger om dagen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 2 kap.5 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D29.13	Skär utfodring av kalvar minst två gånger om dagen?	Kalvar ska utfodras minst två gånger om dagen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 3 kap.2 §
D29.14	Har kalvar fri tillgång till grovfoder senast från två veckors ålder? Tvärvillkor avser en minimiranson av fiberrikt foder.	Kalvar ska senast från och med två veckors ålder ha fri tillgång till grovfoder. Tvärvillkor avser en minimiranson av fiberrikt foder. Om kalvar försetts med munkorg och eller får en diet som riskerar leda till järnbrist och eller får mindre fiberrikt foder än de minimikrav som ställs i EU-direktivet är det en tvärvillkorsbrist. Den som följer det svenska kravet och ger kalvarna fri tillgång till grovfoder ska anses uppfylla direktivets krav.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 3 kap.3 §
D29.15	Får nyfödda kalvar råmjölk inom 6 timmar?	Nyfödda kalvar ska få råmjölk snarast möjligt, dock senast sex timmar efter födseln.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 3 kap.4 §
D29.16	Får kalvarna fri tillgång till rent vatten vid mycket varm väderlek och vid sjukdom?	Kalvar ska få dricksvatten minst två gånger per dygn. Vid mycket varm väderlek samt vid sjukdom ska kalvar dock ha ständig tillgång till dricksvatten	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 3 kap.5 §
D29.17	Är djurstall för kalvar utformade så att de kan rengöras på ett tillfredsställande sätt?	Stallutrymmen ska rengöras och utgödsas dagligen om inte systemet är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.	Djurskyddslag (2018:1192), 2 kap 2 §, p 1 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., 4 kap. 1 §
D29.18	Kastreras tjurkalvarna enbart av veterinär?	Kastrering av tjurkalvar får endast utföras av veterinär.	Djurskyddsförordning (2019:66), 4 kap. 2-3-§§ Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård, 5 kap. 2 § p

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D30 Tillsyn och skötsel, grisar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för grisarna.	Hur grisar får hållas och skötas regleras i djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och L106, Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m. För att grisarna ska må bra är det viktigt att följa de bestämmelser som finns om till exempel transporter och djurskydd. Bestämmelserna sätter upp en lägsta nivå som måste vara uppfylld för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Jordbruksverket har tagit fram en vägledning för hur bestämmelserna om grisars välfärd kan kontrolleras av länsstyrelsens kontrollpersonal kopplat till de checklistor som finns.
D30.2	Har personer som hanterar djur tillräckliga kunskaper för att kunna sköta djuren på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt?	Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurets välbefinnande. Personer som handhar djur ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att djurskyddsföreskrifterna ska kunna följas. Kontakta din länsstyrelse, naturbruksgymnasium, organisation inom lantbruket, intresseförening eller branschorganisation för mer information om kompetensutveckling och utbildningar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 2 kap.1-2 §§

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D30.4	Skер normalt daglig tillsyn av alla djur samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	<p>Grisar ska normalt ses till minst en gång dagligen. Även automatiska system och anordningar som inverkar på djurhälsa och djurskydd ska ses till dagligen.</p> <p>Automatiska system, såsom vattenkopparnas funktion, foderautomater och ventilationsutrustning ska kontrolleras dagligen för att säkerställa att djurens behov tillgodoses och att de inte utsätts för risker.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 2 kap.3, 6 §§
D30.6	Får sjuka/skadade djur vård snarast?	Om ett djur är sjukt, skadat eller på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, skall djuret snarast ges nödvändig vård, vid behov av veterinär, eller andra åtgärder vidtas, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.	Djurskyddslag (2018:1192), 4 kap. 1§
D30.7	Finns ett närbeläget utrymme, med klimat som djuren är vana vid, där djur som behöver särskild vård kan tas om hand?	<p>Grisar som behöver särskild vård ska kunna tas om hand lösgående i ett närbeläget utrymme och vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som grisarna är vana vid.</p> <p>Med närbeläget menas att djuren inte ska behöva flyttas eller hanteras orimligt lång tid, och beror på djurhållningsform. Utrymmet som avses bör kunna hysa minst vart 25:e djur. Storleken på sjukboxen ska minst uppfylla generella måttbestämmelser för respektive djurslag och inhysningsform. Saknas generella måttföreskrifter, ska boxen vara så stor att djuret utan svårigheter kan lägga sig, resa sig och vända sig. I de flesta fall är det lämpligt att sjukboxar alltid finns tillgängliga och klara att användas. En annan lösning som kan godtas är att sjukboxar snabbt kan iordningställas, med hjälp av lösa grindar eller annan inredning.</p> <p>Detta förutsätter goda förberedelser så att djuren får vård utan onödig fördröjning. Syftet i föreskrifterna är i huvudsak att djur med behov av särskild vård kan behöva en i alla avseenden lugnare och mer ombonad närmiljö. Man kan alltså inte hävda att behov av sjukbox inte finns av den anledningen att behandling av skadade eller sjuka djur alltid sker i den ordinarie boxen eller att sådana djur alltid avlivas i stället för att behandlas.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 5 kap.1 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D30.11	Hålls grisarna lösgående i par eller i grupp (undantag finns för grisande grisar och för galtar som får hållas individuellt)?	Grisar ska hållas lösgående i par eller grupp. Under veckan före grisning och under grisning får dock suggor och gyltor hållas individuellt och utom synhåll för andra grisar. Galtar får hållas individuellt i boxar under förutsättning att galtarna kan höra, känna lukten av och se andra grisar.	Djurskyddsförordning (2019:66), 2 kap. 12 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 2 kap.8 §
D30.12	Om grisar som är särskilt aggressiva mot andra grisar hålls individuellt, sker detta endast tillfälligt och då i en box där grisen kan vända sig utan svårigheter?	En gris som är särskilt aggressiv mot andra grisar får tillfälligt hållas individuellt i box som den kan vända sig i utan svårigheter. Med särskilt aggressiv menas att grisen kan skada andra grisar. Det finns inga skäl att plocka bort individer när det gäller normala aggressiva beteenden hos grupphållna grisar, t.ex. när gruppen rangordnar sig och vid utfodring. Regeln är heller inte tänkt som en lösning på problem som beror på "systemfel" i djurhållningssystemet, t.ex. för liten plats för djuren, för lite foder eller felaktig utformning.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 2 kap.9 §
D30.14	Avstås från att otillbörligt begränsa grisarnas rörelsefrihet genom att fästa tyngd eller annat hindrande föremål vid djuret (gäller både inomhus som utomhus)?	En gris rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av grisens kropp binds samman eller genom att grisen binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av grisens kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där grisen annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av grisens kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för grisen och inte heller begränsa grisens rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 2 kap.11 §
D31 Foder och vatten, grisar		Syftet med reglerna är att säkerställa att djuren får en fodergiva som garanterar en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D31.2	Garanterar fodergivan tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel?	Djuren ska dagligen få en fodergiva som garanterar tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Fodret ska vara av god kvalitet och anpassas efter djurslaget.	Djurskyddslag (2018:1192), 2 kap 4 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 3 kap.1 §
D31.3	Har alla grisar fri tillgång till rent vatten att dricka?	Grisarna ska ha fri tillgång till rent dricksvatten.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 3
D31.4	Är utfodrings- och vattningssystem utformade, dimensionerade och placerade så att djuren kan äta och dricka på ett lugnt och naturligt sätt?	Utfodrings- och dricksvattenutrustning ska dimensioneras, utformas och placeras så att grisarna kan äta och dricka lugnt och naturligt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 3 kap.4 och 6 §§
D32 Rengöring m.m, grisar		Syftet med reglerna är att skapa en god djurhälsa och minska risker för livsmedelsförgiftning via smutsiga slaktdjur.	Djurskyddslagstiftningen ställer detaljerade krav på renhållning, se D32.1 – D32.5.
D32.4	Hålls liggytor rena och torra samt anpassade för grisarna och stallklimatet?	Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter grisarna och stallklimatet (termisk komfort). Allmänna rådet anger att under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.2 §
D32.6	Har alla grisar tillgång till strö för att tillfredsställa sitt behov av komfort och sysselsättning?	Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses. Allmänna rådet till 4 kap. 4 § anger att strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga. Vid uppfödning i konventionell grisionsbox bör strömedlet också ge ett skyddande liggunderlag för suggan och smågrisarna under smågrisarnas första levnadsvecka.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.4 §
D33 Stallmiljö, grisar		Syftet med reglerna är att säkerställa en god djurmiljö.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D33.1	Är stallklimatet anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort)?	<p>Stallar ska ha klimat som är anpassade till djurslag och djurhållningsform, (termisk komfort).</p> <p>Det är endast tvåvillkor om temperaturen är skadlig för djuren. Termisk komfort betyder att djuren utan svårigheter kan upprätthålla sin värmebalans. När omgivningen har en temperatur under en viss nivå måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över en viss nivå kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.</p> <p>Allmänna rådet anger att slaktgrisstallar bör vara utrustade med duschsystem eller andra anordningar som kan ge djuren svalka under den varma årstiden. Värmeisolerade stallar för växande grisar bör vara utrustade med anläggning för tillskottsvärme under den kalla årstiden.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.6 §
D33.2	I värmeisolerade stallar, håller sig den relativa luftfuktigheten vintertid som regel under 80 %?	Den relativa luftfuktigheten i värmeisolerade stallar får inte överstiga 80 procent vintertid såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.7 §
D33.3	Är den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten högst 90 i värmeisolerade stallar med stalltemperatur under 10 °C?	<p>I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90.</p> <p>Om stalltemperaturen exempelvis är 5 °C får den relativa luftfuktigheten inte överstiga 85 % (85+5=90).</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.7 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D33.4	Överstiger den relativa luftfuktigheten i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten endast i undantagsfall överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter. Kravet på termisk komfort och luftkvalitet innebär att både minimi- och maximiventilation måste vara korrekt dimensionerade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.7 §
D33.5	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer: ammoniak 10 ppm, koldioxid 3000 ppm, svavelväte 0,5 ppm, organiskt damm 10 mg/m ³ ?	Luftföroreningarna får endast tillfälligtvis överstiga angivna nivåer: - ammoniak 10 ppm, - koldioxid 3 000 ppm, - svavelväte 0,5 ppm, - organiskt damm 10 mg/m ³ .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §
D33.10	Vid mekanisk ventilation, finns nödventilation?	I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation. Reservverk ersätter inte nödventilation. Luckor och spjäll är i sig inte heller nödventilation, däremot öppningarna bakom dem. Allmänna rådet till 2 kap 1 § djurskyddslagen anger att stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.11 §
D33.11	Vid mekanisk ventilation i avdelning för grisar, finns larm som varnar för övertemperatur, strömavbrott, fel på larmet och el på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation (för undantag, se faktatext)?	Mekaniskt ventilerade stallavdelningar för grisar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för: övertemperatur strömavbrott och fel på larmanordningen el på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation Allmänna rådet till 2 kap. 1 § Djurskyddslagen anger att även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.12 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D33.12	Kontrolleras larmet regelbundet och före varje insättning av djur?	<p>Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur. Kravet på larmanordning ovan gäller inte om nödventilationen fungerar automatiskt vid övertemperatur och vid strömavbrott i avdelningar med plats för högst;</p> <p>a) 30 digivande suggor med smågrisar, b) 330 avvanda grisar upp till 35 kg, c) 150 slaktgrisar, eller d) 100 övriga grisar.</p> <p>Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.</p> <p>Det sätt som larmanordningen ska varna djurhållaren på beror t.ex. på avståndet mellan stallet och bostaden/personalen, hur ofta djuren ses till, djurtäthet i stallet, stallets luftvolym, typ av nödventilation etc. Ju högre risken är att djuren utsätts för lidande om ventilationen slutar fungera, desto högre säkerhet måste larmanordningen ha. I vissa anläggningar kan det vara tillräckligt med en varningslampa, siren eller dylikt, medan det i andra krävs t.ex. telelarm kopplat till en eller flera nyckelpersoner för att inte riskera att djuren utsätts för lidande.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap. 12 §
D33.15	Hållas grisarna i en miljö där ljusintensiteten är minst 40 lux under sammanhängande tidsperiod på minst 8 timmar per dygn?	Grisarna ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebest. Grisar ska under en sammanhängande tidsperiod på minst 8 timmar per dygn hållas i en miljö där ljusintensiteten är minst 40 lux.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap 16 §
D33.16	Finns fast monterad belysning i stallarna som medger tillsyn och inte ger djuren obehag?	Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar grisarna obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för ligghallar och hyddor under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.17 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D33.17	Om bullernivån 65 dB(A) överskrids i slaktgrisstallar, sker detta enbart vid forcerad ventilation vid varm väderlek och under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dB(A)? Tvärvillkor gäller vid 85 dB(A) och mer.	Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar grisarnas hälsa menligt. I stallar får grisar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA. I stallar med slaktgrisar får dock bullernivån 65 dBA överstigas vid forcerad ventilation då väderleken kräver detta under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dBA. Tvärvillkor gäller vid 85 dB(A) och mer. För tvärvillkoret går gränsen för konstant buller vid 85 dB(A). Forcerad ventilation definieras som ventilationsflöden som överstiger det dimensionerade maxventilationsflödet i ett slaktgrisstall enligt Svensk Standard (SS 951051).	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.18 §
D34 Utrymmen och inredning, grisar		Syftet med reglerna är att säkerställa en god djurmiljö.	
D34.1	Uppfylls utrymmeskraven för grisar?	Måttföreskrifterna i tabellerna är minimikrav som syftar till att tillgodose djurens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig. Läs mer om Mått i stall och byggnader för grisar på www.jordbruksverket.se	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 5 kap.6-10 §§
D34.4	Är utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem.	Djurskyddslag (2018:1192) 2 kap. 7 §
D34.6	Har alla golv och liggytor en jämn och halksäker yta?	Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 5 kap.12 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D34.7	Är boxar eller liggytor med rörligt golv, utgödslingssystem i öppna skrapgångar samt dränerande golv utrustade, utformade och skötta så att djuren inte skadas och så att utrustningen inte heller inverkar menligt på djurens beteende och hälsa?	Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att grisarna inte skadas och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa. Kraven gäller även utformningen av dränerande golvytor.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 5 kap.12 §
D35 Elsäkerhet, grisar		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet.	
D35.1	Är belysningsanordningar och elledningar m.m. som djuren kan nå skyddade?	Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara skyddade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 5 kap.17 §
D36 Utevistelse, grisar		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet vid utevistelse.	
D36.1	Är stängsel väl uppsatta och underhållna samt i övrigt utformade och anordnade så att djur inte skadas?	Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att grisar som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 6 kap.1 §
D36.6	Har grisar som hålls utomhus under den varma årstiden tillgång till plats, som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd?	Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden ska ha tillgång till plats, som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd. Allmänna rådet anger att grisar som hålls utomhus under den varma årstiden bör ha tillgång till gyttjebad.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 6 kap.4 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D36.9	Har utegångsdjuren tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem väderskydd och torr och ren liggplats under den kalla årstiden? Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor.	Under den kalla årstiden, när betestillväxt inte sker, ska utegångsdjur ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger skydd mot väder och vind samt en ren och torr liggplats. Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor. Allmänna rådet anger att en ligghall för utegångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge. Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 6 kap.6 §
D37 Smågrisuppfödning		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för suggor och smågrisar.	
D37.2	Har grisningsboxarna tillräckligt stor ligg- respektive totalyta?	Minst tre fjärdedelar av föreskriven liggarea i en ströad liggbox för digivande sugga ska bestå av golv som inte är dränerande golv. Denna del av liggarean ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Övrig del av den föreskrivna liggarean får bestå av dränerande golv med största spaltöppning på 11 mm och en minsta stavbredd på 11 mm. Om det dränerande golvet är av betong ska stavbredden dock vara minst 80 mm. Enligt Djurskyddsmyndighetens föreskriftsmotiv nr 3/2007 ska liggytorna hållas så torra och rena som möjligt. Ett grundkrav är att liggplatsen ska kunna förses med strömedel som ligger kvar på liggplatsen. Ett dränerande golv som förses med strö och som samtidigt dränerar urin och väta kan dock godtas från djurskyddssynpunkt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 5 kap.14 §
D37.4	Vid konventionell uppfödning i grisningsbox, finns avskild smågrishörna under smågrisarnas första levnadsmånad?	I en konventionell grisningsbox ska det under den första levnadsmånaden finnas en avskild liggplats för smågrisarna.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 5 kap.5 §
D37.5	Har suggor och gyltor tillgång till strömedel veckan före grisning för att utföra bobygnadsbeteende?	Under veckan före grisning ska suggor och gyltor ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobygnadsbeteenden. Utgödslingssystem i stallavdelningar med konventionella grisningsboxar bör vara anpassat för hantering av stora strömängder.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D37.8	Om smågrisar avväns före fyra veckors ålder, uppfylls vissa ställda krav (se faktatext)?	<p>Smågrisar får dock avväns upp till sju dagar tidigare under förutsättning att samtliga krav nedan är uppfyllda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll med plan och riktlinjer som Jordbruksverket har godkänt med särskild hälsokontroll av smågrisar. - Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet "Smittsäkrad besättning gris" och är ansluten till nivå "Spets" enligt programmets plan och riktlinjer. - Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur. <p>Tvårvillkor.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smågrisarna föds upp omgångsvis under digivningsperioden. Efter digivningsperioden flyttas de avvanda grisarna till en annan stallavdelning där de föds upp omgångsvis. Under dessa perioder blandas inte grisarna med grisar från andra djurgrupper. Tvårvillkor. - De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 är tomma på djur i minst fem dygn mellan varje djuromgång samt är rengjorda och desinficerade innan en ny omgång djur sätts in. - Vid kullutjämning under digivningsperioden flyttas inte någon smågris till en smågriskull där smågrisarna är äldre än 2 dygn. - När smågrisarna avväns äter de speciellt anpassat tillskottsfoder i tillräcklig mängd. Tillskottsfodret ska vara mjölkbaserat. - I varje djuromgång har högst 10 % av smågrisarna en avvänjningsålder som understiger 26 dygn. - Vid avvänjningen har smågrisarna en för sin ålder normal vikt. - Efter avvänjning förekommer inga beteendestörningar såsom flanksugning, eller svansbitning annat än undantagsvis. Tvårvillkor. - De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 har anläggning för tillskottsvärme. - Reservverk finns på anläggningen. 	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m., 3 kap. 2 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D37.10	Följs det generella förbudet mot tandklippning?	Det råder ett generellt förbud mot tandklippning av grisar. Rutinmässig tandklippning är tvärvillkor.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård, 5 kap. 4 §
D37.11	Vid slipning av tänder på smågrisar, sker detta före 1 veckas ålder och bara om det erfarenhetsmässigt visat sig att det annars uppkommer skador på andra djur?	Tänder på grisar får slipas, men endast om det erfarenhetsmässigt visat sig uppkomma skador på andra djur. Slipningen ska ske innan djuret uppnått en veckas ålder.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård 5 Kap 4 §
D39 Tillsyn och skötsel, får		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för får.	Hur får kan få hållas och skötas regleras i djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och L107, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m. För att fåren ska må bra är det viktigt att följa de bestämmelser som finns om till exempel transporter och djurskydd. Bestämmelserna sätter upp en lägsta nivå som måste vara uppfylld för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D39.2	Har personer som hanterar djur tillräckliga kunskaper för att kunna sköta djuren på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt?	Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurets välbefinnande. Personer som handhar djur ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att djurskyddsföreskrifterna ska kunna följas. Kontakta din länsstyrelse, naturbruksgymnasium, organisation inom lantbruket, intresseförening eller branschorganisation för mer information om kompetensutveckling och utbildningar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.1-2 §§
D39.4	Sker normalt daglig tillsyn av alla djur samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	Får ska normalt ses till minst en gång dagligen. Även automatiska system och anordningar som inverkar på djurhälsa och djurskydd ska ses till dagligen. Automatiska system, såsom vattenkopparnas funktion, foderautomater och ventilationsutrustning ska kontrolleras dagligen för att säkerställa att djurens behov tillgodoses och att de inte utsätts för risker.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.3, 6 §§
D39.6	Får sjuka/skadade djur snarast vård?	Sjuka/skadade djur ska få vård snarast.	Djurskyddslag (2018:1192), 4 kap. 1 §
D39.7	Finns ett närbeläget utrymme, med klimat som djuren är vana vid, där djur som behöver särskild vård kan tas om hand?	Får som behöver särskild vård ska kunna tas om hand lösgående i ett närbeläget utrymme och vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som fåren är vana vid. Med närbeläget menas att djuren inte ska behöva flyttas eller hanteras orimligt lång tid, och beror på djurhållningsform. Utrymmet som avses bör kunna hysa minst vart 50:e djur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.1 §
D39.13	Avstås från att otillbörligt begränsa fårens rörelsefrihet genom att fästa tyngd eller annat hindrande föremål vid djuret (gäller både inomhus som utomhus)?	Ett fårs rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av fårets kropp binds samman eller genom att fåret binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av fårets kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där fåret annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av fårets kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för fåret och inte heller begränsa fårets rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.10 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D40 Foder och vatten, får		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för får.	
D40.2	Garanterar fodergivan tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel?	Djuren ska dagligen få en fodergiva med lämplig struktur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.1 §
D40.4	Har alla får tillgång till rent vatten att dricka minst 2 gånger per dygn?	Fåren ska ha tillgång till rent vatten minst två gånger per dygn.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.3 §
D40.5	Är utfodrings- och vattningsystem utformade, dimensionerade och placerade så att djuren kan äta och dricka på ett lugnt och naturligt sätt?	Utfodrings- och dricksvattenutrustning ska dimensioneras, utformas och placeras så att fåren kan äta och dricka lugnt och naturligt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.4 och 6 §§
D42 Stallmiljö, får		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för får.	
D42.1	Är stallklimatet anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort)?	Stallar ska ha klimat som är anpassade till djurslag och djurhållningsform, (termisk komfort). Det är endast tvärvillkor om temperaturen är skadlig för djuren. Termisk komfort betyder att djuren utan svårigheter kan upprätthålla sin värmebalans. När omgivningen har en temperatur under en viss nivå måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över en viss nivå kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.4 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D42.2	I värmeisolerade stallar, håller sig den relativa luftfuktigheten vintertid som regel under 80 %?	Den relativa luftfuktigheten i värmeisolerade stallar får inte överstiga 80 procent vintertid såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D42.3	Är den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten högst 90 i värmeisolerade stallar med stalltemperatur under 10 °C?	I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90. Om stalltemperaturen exempelvis är 5 °C får den relativa luftfuktigheten inte överstiga 85 % (85+5=90).	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D42.4	Överstiger den relativa luftfuktigheten i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten endast i undantagsfall överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter. Kravet på termisk komfort och luftkvalitet innebär att både minimi- och maximiventilation måste vara korrekt dimensionerade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D42.5	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer: ammoniak 10 ppm, koldioxid 3000 ppm, svavelväte 0,5 ppm, organiskt damm 10 mg/m ³ ?	Luftföroreningarna får endast tillfälligtvis överstiga angivna nivåer: - ammoniak 10 ppm, - koldioxid 3 000 ppm, - svavelväte 0,5 ppm, - organiskt damm 10 mg/m ³ .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.6 §
D42.9	Vid mekanisk ventilation, finns nödventilation?	I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation. Reservverk ersätter inte nödventilation. Luckor och spjäll är i sig inte heller nödventilation, däremot öppningarna bakom dem. Allmänna rådet till 2 kap.djurskyddslagen anger att stallar med mekanisk ventilation bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D42.12	Har alla får tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov?	Fåren ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.11 §
D42.13	Finns fast monterad belysning i stallarna som medger tillsyn och inte ger djuren obehag?	Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar fåren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för förvaringsutrymmen utomhus för får under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.12 §
D43 Utrymmen, får			
D43.1	Uppfylls utrymmeskraven för får?	Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för får. Måttföreskrifterna i tabellerna är minimikrav som syftar till att tillgodose djurens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig. Läs mer på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.3-4 §§
D43.8	Är utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem.	Djurskyddslag (2018:1192) 2 kap. 7 §
D44 Elsäkerhet, får			
D44.1	Är belysningsanordningar och elledningar m.m. som djuren kan nå skyddade?	Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet. Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara skyddade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.10 §
D45 Bete och utevistelse, får			
D45.1	Är stängsel väl uppsatta och underhållna samt i övrigt utformade och anordnade så att djur inte skadas?	Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att får som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 6 kap.1 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D46 Utegångsdjur, får		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för får.	
D46.3	Har utegångsdjuren tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem väderskydd och torr och ren liggplats under den kalla årstiden? Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor.	Under den kalla årstiden, när betestillväxt inte sker, ska utegångsdjur ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger skydd mot väder och vind samt en ren och torr liggplats. Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor. Allmänna rådet anger att en ligghall för utegångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge. Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m., 6 kap.7 §
D47 Tillsyn och skötsel, getter		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för getter.	Hur getter får hållas och skötas regleras i djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och L109, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m. För att getterna ska må bra är det viktigt att följa de bestämmelser som finns om till exempel transporter och djurskydd. Bestämmelserna sätter upp en lägsta nivå som måste vara uppfylld för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D47.2	Har personer som hanterar djur tillräckliga kunskaper för att kunna sköta djuren på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt?	Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurets välbefinnande. Personer som handhar djur ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att djurskyddsföreskrifterna ska kunna följas. Kontakta din länsstyrelse, naturbruksgymnasium, organisation inom lantbruket, intresseförening eller branschorganisation för mer information om kompetensutveckling och utbildningar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 2 kap.1-2 §§
D47.4	Sker normalt daglig tillsyn av alla djur samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	Getter ska normalt ses till minst en gång dagligen. Även automatiska system och anordningar som inverkar på djurhälsa och djurskydd ska ses till dagligen. Automatiska system, såsom vattenkopparnas funktion, foderautomater och ventilationsutrustning ska kontrolleras dagligen för att säkerställa att djurens behov tillgodoses och att de inte utsätts för risker.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 2 kap.3, 6 §§
D47.6	Får sjuka/skadade djur snarast vård?	Sjuka/skadade djur ska få vård snarast.	Djurskyddslag (2018:1192), 4 kap. 1 §
D47.7	Finns ett närbeläget utrymme, med klimat som djuren är vana vid, där djur som behöver särskild vård kan tas om hand?	Getter som behöver särskild vård ska kunna tas om hand lösgående i ett närbeläget utrymme och vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som getterna är vana vid. Med närbeläget menas att djuren inte ska behöva flyttas eller hanteras orimligt lång tid, och beror på djurhållningsform. Utrymmet som avses bör kunna hysa minst vart 50:e djur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 5 kap.1 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D47.12	Avstås från att otillbörligt begränsa getternas rörelsefrihet genom att fästa tyngd eller annat hindrande föremål vid djuret (gäller både inomhus som utomhus)?	<p>En gets rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av getens kropp binds samman eller genom att geten binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av getens kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där geten annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande.</p> <p>Om olika delar av getens kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för geten och inte heller begränsa getens rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 2 kap.9 §
D48 Foder och vatten, getter		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för getter.	
D48.2	Garanterar fodergivan tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel?	Djuren ska dagligen få en fodergiva som garanterar tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Fodret ska vara av god kvalitet och anpassas efter djurslaget.	Djurskyddslag (2018:1192), 2 kap.4 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 3 kap.1 §
D48.3	Har alla getter tillgång till rent vatten att dricka minst 2 gånger per dygn?	Getterna ska ha tillgång till rent vatten minst två gånger per dygn.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 3 kap.2 §
D48.4	Är utfodrings- och vattningsystem utformade, dimensionerade och placerade så att djuren kan äta och dricka på ett lugnt och naturligt sätt?	Utfodrings- och dricksvattenutrustning ska dimensioneras, utformas och placeras så att getterna kan äta och dricka lugnt och naturligt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 3 kap.3 -5 §§
D50 Stallmiljö, getter		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för getter.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D50.1	Är stallklimatet anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort)?	<p>Stallar ska ha klimat som är anpassade till djurslag och djurhållningsform, (termisk komfort).</p> <p>Det är endast tvärvillkor om temperaturen är skadlig för djuren. Termisk komfort betyder att djuren utan svårigheter kan upprätthålla sin värmebalans. När omgivningen har en temperatur under en viss nivå måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur.</p> <p>Vid temperaturer över en viss nivå kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 4 kap.4 §
D50.2	I värmeisolerade stallar, håller sig den relativa luftfuktigheten vintertid som regel under 80 %?	Den relativa luftfuktigheten i värmeisolerade stallar får inte överstiga 80 procent vintertid såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D50.3	Är den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten högst 90 i värmeisolerade stallar med stalltemperatur under 10 °C?	<p>I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90.</p> <p>Om stalltemperaturen exempelvis är 5 °C får den relativa luftfuktigheten inte överstiga 85 % (85+5=90).</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D50.4	Överstiger den relativa luftfuktigheten i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	<p>I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten endast i undantagsfall överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.</p> <p>Kravet på termisk komfort och luftkvalitet innebär att både minimi- och maximiventilation måste vara korrekt dimensionerade.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D50.5	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer: ammoniak 10 ppm, koldioxid 3000 ppm, svavelväte 0,5 ppm, organiskt damm 10 mg/m ³ ?	Luftföroreningarna får endast tillfälligtvis överstiga angivna nivåer: - ammoniak 10 ppm, - koldioxid 3 000 ppm, - svavelväte 0,5 ppm, - organiskt damm 10 mg/m ³ .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 4 kap.6 §
D50.9	Vid mekanisk ventilation, finns nödventilation?	I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation. Reservverk ersätter inte nödventilation. Luckor och spjäll är i sig inte heller nödventilation, däremot öppningarna bakom dem. Allmänna rådet till 2 kap. djurskyddslagen anger att stallar med mekanisk ventilation bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §
D50.12	Har alla getter tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov?	Getterna ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov.	
D50.13	Finns fast monterad belysning i stallarna som medger tillsyn och inte ger djuren obehag?	Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar getterna obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för förvaringsutrymmen utomhus för getter under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 4 kap.12 §
D51 Utrymmen och inredning, getter		Syftet med reglerna är att säkerställa djuomsorgen och miljön för getter.	
D51.1	Uppfylls utrymmeskraven för getter?	Måttföreskrifterna i tabellerna är minimikrav som syftar till att tillgodose djurens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig. Läs mer om Mått i stall och byggnader för får och getter på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 3 kap.4-5 §§, 5 kap.3 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D51.7	Är utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem.	Djurskyddslag (2018:1192) 2 kap. 7 §
D52 Elsäkerhet, getter		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet.	
D52.1	Är belysningsanordningar och elledningar m.m. som djuren kan nå skyddade?	Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara skyddade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 5 kap.8 §
D53 Bete och utevistelse, getter		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för getter.	
D53.1	Är stängsel väl uppsatta och underhållna samt i övrigt utformade och anordnade så att djur inte skadas?	Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att getter som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 6 kap.1 §
D54 Utegångsdjur, getter		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för getter.	
D54.3	Har utgångsdjuren tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem väderskydd och torr och ren liggplats under den kalla årstiden? Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor.	Under den kalla årstiden, när betestillväxt inte sker, ska utgångsdjur ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger skydd mot väder och vind samt en ren och torr liggplats. Avsaknad av ligghall är inte per automatik tvärvillkor. Allmänna rådet anger att en ligghall för utgångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge. Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m., 6 kap.7 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D55 Tillsyn och skötsel, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	<p>Hur fjäderfän får hållas och skötas regleras i djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och L111, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.</p> <p>För att fjäderfäna ska må bra är det viktigt att följa de bestämmelser som finns om till exempel transporter och djurskydd. Bestämmelserna sätter upp en lägsta nivå som måste vara uppfylld för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Jordbruksverket har tagit fram följande vägledningar för hur bestämmelserna om fjäderfäns välfärd bör kontrolleras av länsstyrelsens kontrollpersonal kopplat till de checklistor som finns. Värphöns och unghöns – fler än 350 Värphöns och unghöns – färre än 350 djur Avelsdjur inom slaktkycklingproduktionen Slaktkyckling Fjäderfä - övriga</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D55.2	Har personer som hanterar djur tillräckliga kunskaper för att kunna sköta djuren på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt?	<p>Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurets välbefinnande. Personer som handhar djur ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att djurskyddsföreskrifterna ska kunna följas.</p> <p>Kontakta din länsstyrelse, naturbruksgymnasium, organisation inom lantbruket, intresseförening eller branschorganisation för mer information om kompetensutveckling och utbildningar.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.7-8 §§
D55.4	Sker normalt daglig tillsyn av alla djur samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	<p>Fjäderfå ska normalt ses till minst en gång dagligen om inte annat framgår av denna författning. Automatiska system och anordningar som inverkar på djurhälsa ska kontrolleras dagligen.</p> <p>Automatiska system, såsom vattenkopparnas funktion, foderautomater och ventilationsutrustning ska kontrolleras dagligen för att säkerställa att djurens behov tillgodoses och att de inte utsätts för risker.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.9 och 11 §§
D55.6	Får sjuka/skadade djur snarast vård eller avlivas?	<p>Om ett djur är sjukt, skadat eller på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, skall djuret snarast ges nödvändig vård, vid behov av veterinär, eller andra åtgärder vidtas, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.</p> <p>Avlivning är, när det gäller mindre fjäderfän i stora grupper, oftast det bästa alternativet för att skydda djur från onödigt lidande då de insjuknat eller skadats. Vid småskalig djurhållning kan dock oftast mer tid ägnas det sjuka djuret. Avlivning ska utföras då djuret har en allvarlig sjukdom eller skada, som inte kan behandlas utan att djuret utsätts för onödigt lidande. Man bör avliva djuret även i de fall då skadan eller sjukdomen är av lindrigare art, men då det bedöms att djuret inte kommer att tillfriskna och bli i ett gott skick.</p>	Djurskyddslagen (1988:534), 9 §, ändrad genom SFS 2018:53

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D55.7	Finns ett närbeläget utrymme, med klimat som djuren är vana vid, där djur som behöver särskild vård kan tas om hand. Detta gäller ej fjäderfästallar där sjuka/skadade djur omedelbart avlivas?	Fjäderfä som behöver särskild vård ska kunna tas om hand i ett närbeläget utrymme och vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid. Kravet gäller inte fjäderfästallar där sjuka eller skadade djur omedelbart avlivas. Med närbeläget menas att djuren inte ska behöva flyttas eller hanteras orimligt lång tid, och beror på djurhållningsform.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.16 §
D55.10	Avstås från att otillbörligt begränsa fjäderfänas rörelsefrihet genom att hindrande föremål fästs vid djuren (gäller både inomhus och utomhus)?	Det är förbjudet att begränsa rörelsefriheten för ett fjäderfä genom att binda fast ett hindrande föremål vid djuret. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av djurets kropp binds samman eller att djuret binds samman med ett annat djur. Observera att regeln gäller både inomhus och utomhus.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.13 §
D56 Foder och vatten, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	
D56.2	Garanterar fodergivan tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel?	Djuren ska dagligen få en fodergiva som garanterar tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Fodret ska vara av god kvalitet och anpassas efter djurslaget.	Djurskyddslagen (1988:534) 3 §, ändrad genom 2018:53 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.37 §
D56.3	Har alla djur tillgång till rent vatten att dricka minst 2 gånger per dygn?	Djuren ska ha tillgång till rent vatten minst två gånger per dygn.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.38 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D56.4	Är utfodrings- och vattningssystem utformade, dimensionerade och placerade så att djuren kan äta och dricka på ett lugnt och naturligt sätt?	Utfodrings- och dricksvattenutrustning ska dimensioneras, utformas och placeras så att fjäderfäna kan äta och dricka lugnt och naturligt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:28) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.39 §
D58 Stallmiljö, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	
D58.1	Är stallklimatet anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort)?	Stallar ska ha klimat som är anpassade till djurslag och djurhållningsform, (termisk komfort). Det är endast tvärvillkor om temperaturen är skadlig för djuren. Termisk komfort betyder att djuren utan svårigheter kan upprätthålla sin värmebalans. När omgivningen har en temperatur under en viss nivå måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över en viss nivå kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.24 §
D58.2	I värmeisolerade stallar, håller sig den relativa luftfuktigheten vintertid som regel under 80 %?	Den relativa luftfuktigheten i värmeisolerade stallar får inte överstiga 80 procent vintertid såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.25 §
D58.3	Är den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten högst 90 i värmeisolerade stallar med stalltemperatur under 10 °C?	I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90. Om stalltemperaturen exempelvis är 5 °C får den relativa luftfuktigheten inte överstiga 85 % (85+5=90).	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.25 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D58.4	Överstiger den relativa luftfuktigheten i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten endast i undantagsfall överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter. Kravet på termisk komfort och luftkvalitet innebär att både minimi- och maximiventilation måste vara korrekt dimensionerade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.25 §
D58.5	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer (ammoniak 25 ppm i envåningssystem för värphöns och unghöns samt 10 ppm för övriga djur, koldioxid 3000 ppm, svavelväte 0,5 ppm, organiskt damm 10 mg/m ³)?	Luftföroreningarna får endast tillfälligtvis överstiga angivna nivåer: - ammoniak 25 ppm i envåningssystem för värphöns och unghöns - ammoniak 10 ppm för övriga djur - koldioxid 3 000 ppm - svavelväte 0,5 ppm - organiskt damm 10 mg/m ³ .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.26 §
D58.9	Vid mekanisk ventilation, finns nödventilation?	I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation. Reservverk ersätter inte nödventilation. Luckor och spjäll är i sig inte heller nödventilation, däremot öppningarna bakom dem.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.28 §
D58.10	Finns larmanordning som på ett betryggande sätt varnar för övertemperatur, strömavbrott och fel på larmet (gäller för över 2 000 djur)?	Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med fler än 2 000 djur ska vara utrustade med larmanordning som varnar för: 1. övertemperaturer, 2. strömavbrott, samt 3. fel på larmanordningen. Allmänna rådet till Djurskyddslagen 2 § anger att stallar för fler än 2 000 fjäderfän bör vara utrustade med reservverk. Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.29 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D58.11	Kontrolleras larmet regelbundet och före varje insättning av djur?	<p>Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt. Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.</p> <p>Det sätt som larmanordningen ska varna djurhållaren på beror t.ex. på avståndet mellan stallet och bostaden/personalen, hur ofta djuren ses till, djurtäthet i stallet, stallets luftvolym, typ av nödventilation etc. Ju högre risken är att djuren utsätts för lidande om ventilationen slutar fungera, desto högre säkerhet måste larmanordningen ha.</p> <p>I vissa anläggningar kan det vara tillräckligt med en varningslampa, siren eller dylikt, medan det i andra krävs t.ex. telelarm kopplat till en eller flera nyckelpersoner för att inte riskera att djuren utsätts för lidande.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.29 §
D58.15	Har alla fjäderfän tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebehov?	Fjäderfä ska ha tillgång till ljus som stödjer deras dygnsrytm och beteendebehov.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.33§
D59 Utrymmen och inredning, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	
D59.1	Uppfylls utrymmeskraven för fjäderfä?	Måttföreskrifterna i tabellerna är minimikrav som syftar till att tillgodose djurens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig.	Läs mer om Mått för stall, byggnader och burar på www.jordbruksverket.se .
D59.4	Är utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem.	Djurskyddslag (2018:1192) 2 kap. 7 §
D60 Elsäkerhet, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D60.1	Är belyningsanordningar, elledning och andra elinstallationer som djuren kan nå skyddade?	Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som fjäderfäna kan nå, ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.19
D61 Utevistelse, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	
D61.1	Är stängsel väl uppsatta och underhållna samt i övrigt utformade och anordnade så att djur inte skadas?	Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att fjäderfä som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas. Stängseltrådar och stängselnät ska vara väl sträckta.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 1 kap.40 §
D62 Värphöns och unghöns, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	Föreskrifterna i L111 innehåller särskilda bestämmelser för värphöns.
D62.10	Om djur ges möjlighet till utevistelse, är utomhusytorna försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur?	Utomhusytor ska vara försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.9 §
D62.12	Är utrymmeskraven uppfyllda? (Gäller för både inredda burar och frigående system).	Läs mer om utrymmeskrav på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.10-18 §§ Rådets direktiv 98/58/EG om skydd av animalieproduktionens djur, punkt 7 i bilagan
D63 Slaktkyckling, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	Föreskrifterna i L111 innehåller särskilda bestämmelser för slaktkyckling.

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D63.2	Har personer som hanterar slaktkycklingar i anläggning med mer än 500 kycklingar, genomgått utbildning eller på annat sätt skaffat sig motsvarande kunskaper för att kunna sköta slaktkycklingar på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt?	<p>Personer som hanterar slaktkycklingar på anläggningar med plats för fler än 500 slaktkycklingar ska ha genomgått en utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper för att kunna sköta slaktkycklingar på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt. Framförallt gäller detta kunskap om regelverk, djurens fysiologi, behov och beteende, varsam hantering i samband med infångning, lastning och transport, akutvård och avlivning samt förebyggande smittskydd.</p> <p>Utöver detta anger djurskyddslagen att: "Djur skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt" samt att: "Djur ska ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn".</p> <p>Viktigt!</p> <ul style="list-style-type: none"> -personalstyrkan ska vara tillräcklig i förhållande till djurhållningens omfattning. Tillsyns- och skötseltid som ägnas djuren bör kunna redovisas vid kontroll. -personalen som ansvarar för skötseln av djuren ska ha tillräckligt med kompetens (utbildning och/eller erfarenhet). -det får inte finnas brister vad gäller smutsiga djurutrymmen, dåligt fungerande ventilation etc. eller skadade/döda djur som inte tagits omhand/avlägsnats samma dag. -det ska finnas beredskap på gården för att vid behov tillkalla personal med rimlig inställelsetid, oavsett tid på dygn, eller veckodag m.m. -i anläggningar som fordrar larmanordning ska personalen veta vem som tar larmet vid t.ex. ett strömvabrott. 	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.2§

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D63.8	Är utrymmeskraven uppfyllda?	För utrymmeskrav, läs mer på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.8§ Rådets direktiv 98/58/EG om skydd av animalieproduktionens djur, punkt 7 i bilagan
D64 Avelsdjur för slaktkycklingproduktion, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	Föreskrifterna i L111 innehåller särskilda bestämmelser för avelsdjuren för slaktkycklingproduktionen. Med avelsdjur avses både växande och vuxna tuppar och hönor.
D64.8	Om djur ges möjlighet till utevistelse, är utomhusytorna försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur?	Utomhusytor ska vara försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §
D64.10	Är utrymmeskraven uppfyllda?	Läs mer om utrymmeskrav på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.9-12 §§ L111 Rådets direktiv 98/58/EG om skydd av animalieproduktionens djur, punkt 7 i bilagan
D65 Kalkon, fjäderfä, ej struts		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.	Föreskrifterna i L111 innehåller särskilda bestämmelser för kalkon.

Rubrik/underrubrik **Fråga/kontrollpunkt/villkor** **Text**

D65.2 Är utrymmeskraven uppfyllda? Läs mer om utrymmeskrav på www.jordbruksverket.se.

Lagstiftning

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.2 §

Rådets direktiv 98/58/EG om skydd av animalieproduktionens djur, punkt 7 i bilagan

**D66 Ankor och gäss,
fjäderfä, ej struts**

Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för fjäderfä.

Föreskrifterna i L111 innehåller särskilda bestämmelser för ankor och gäss.

D66.2 Är utrymmeskraven uppfyllda? Läs mer om utrymmeskrav på www.jordbruksverket.se.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., 6 kap.2 §

Rådets direktiv 98/58/EG om skydd av animalieproduktionens djur, punkt 7 i bilagan

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D67 Tillsyn och skötsel, strutsfåglar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för strutsfåglar.	<p>Hur strutsfåglar får hållas och skötas regleras i djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och L10, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar. Regelverket omfattar strutsfåglar av arterna struts, nandu och emu och som är avsedda för avel eller produktion av livsmedel, skinn, fjädrar eller andra produkter.</p> <p>För att strutsfåglar ska må bra är det viktigt att följa de bestämmelser som finns om till exempel transporter och djurskydd. Bestämmelserna sätter upp en lägsta nivå som måste vara uppfylld för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Jordbruksverket har tagit fram en vägledning för hur djurskyddsbestämmelserna kan kontrolleras av länsstyrelsens kontrollpersonal kopplat till de checklistor som finns.</p>
D67.3	Finns det tillräckligt med personal och har de både kunskap och yrkesskicklighet att sköta strutsfåglarna?	Personalstyrkan är tillräcklig och den som ansvarar för hållande av strutsfåglar har tillräckliga färdigheter och kunskaper.	<p>Djurskyddslag (2018:1192), 2 kap., 3 §</p> <p>Djurskyddsförordning (2019:66), 2 kap. 10 §</p>

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D67.6	Hålls djuren så att tillsyn över dem kan ske utan svårigheter?	Strutsfåglar ska hållas på sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter. När det är mörkt ute ska en tillräckligt stark ljuskälla finnas tillgänglig, så att alla fåglar tydligt kan inspekteras.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 2 kap.1 §
D67.7	Sker normalt tillsyn av alla djur minst två gånger om dagen samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	Tillsyn ska ske minst två gånger dagligen. Automatiska utfodrings- och vattningssystem ska ses till dagligen.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 2 kap.1-2 §§
D67.9	Får sjuka/skadade djur snarast vård alternativt avlivas?	Om ett djur är sjukt, skadat eller på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, skall djuret snarast ges nödvändig vård, vid behov av veterinär, eller andra åtgärder vidtas, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.	Djurskyddslag (2018:1192), 4 kap.1 §
D67.10	Finns närbeläget utrymme som kan värmas upp och ge individuell förvaring av fåglar som behöver särskild vård?	För strutsfåglar som behöver särskild vård ska det finnas ett närbeläget utrymme som kan värmas upp och där djuren ska kunna hysas individuellt. Med närbeläget menas att djuren inte ska behöva flyttas eller hanteras orimligt lång tid, och beror på djurhållningsform.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 4 kap.9 §
D67.11	Är samtliga djur tillfredsställande rena?	Strutsfåglar ska hållas på ett sådant sätt att de är tillfredsställande rena. Det är mycket viktigt att djuren hålls rena och att t.ex. förorening av gödsel begränsas till ett minimum. Slakterierna har skärpt kraven på renhet, och är extra hårda med att branschens normer ska uppfyllas. Det är allvarliga brister i djurens renhet som är tvärvillkor.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 3 kap.7
D67.20	Avstås från att hålla fåglarna ensamma utom då de är sjuka, skadade, utstötta eller mycket aggressiva? Ensamma fåglar ska huvudsakligen kunna se och höra andra fåglar.	Strutsfåglar får inte hållas ensamma. Sjuka, skadade, utstötta eller mycket aggressiva fåglar får dock tillfälligt hållas ensamma. Strutsfåglar som hålls ensamma ska kunna se och höra andra sådana fåglar om inte en veterinär ordinerar annat.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 3 kap.10 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D67.26	Görs operativa ingrepp endast då det är befogat av veterinärmedicinska skäl?	Det är förbjudet att göra operativa ingrepp på djur i andra fall än när det är befogat av veterinärmedicinska skäl. Operativa ingrepp ska göras under bedövning. Det är tillåtet att kastrera djur även om det inte finns veterinärmedicinska skäl.	Djurskyddslagen (2018:1192), 4 kap. 2 § Djurskyddsförordning (2019:66), 4 kap. 1 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård, 5 kap. 2-5 §§
D67.27	Har den som id-märker fåglarna med vingmärken reell kompetens för detta, utför ingreppet på djurskyddsmässigt godtagbart sätt och med ändamålsenliga instrument samt iakttar god hygien?	Operativa ingrepp, som att identitetsmärka fåglar med vingmärken, får utföras utan att djurhälsopersonal behöver anlitas, under förutsättning att personen som utför ingreppet har reell kompetens för ingreppet, utför ingreppet på ett djurskyddsmässigt godtagbart sätt, iakttar god hygien, samt använder för ingreppet ändamålsenliga instrument.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård, 5 kap. 2 §, p7
D68 Foder och vatten, strutsfåglar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för strutsfåglar.	
D68.2	Garanterar fodergivan tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel?	Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.	Djurskyddslagen (2018:1192), 3 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 9 kap.1 §
D68.3	Är utfodrings- och vattningssystem utformade, dimensionerade och placerade så att djuren kan samtidigt äta och dricka på ett lugnt och naturligt sätt?	Utfodring ska ske på ett sådant sätt att alla strutsfåglarna kan äta samtidigt och på ett lugnt och naturligt sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 9 kap.2 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D68.4	Har vuxna djur tillgång till bete under del av året med betestillväxt och grovfoder under resten av året?	Andra strutsfåglar än kycklingar ska ha tillgång till bete. Under den del av året som bete inte finns ska de förses med grovfoder.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 9 kap.3 §
D68.6	Får kycklingar ständig tillgång till foder upp till 3 månaders ålder och ges grovfoder från 1 veckas ålder?	Kycklingar yngre än tre månader ska ha ständig tillgång till foder. Grovfoder ska erbjudas från en veckas ålder.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 9 kap.5 §
D68.7	Har fåglarna ständigt tillgång till dricksvatten? Undantag finns via veterinär och för högst 3 månader gamla kycklingar.	Strutsfåglar ska ha ständig tillgång till dricksvatten om inte en veterinär ordinerar annat. För kycklingar yngre än tre månader är det dock tillåtet att, om det är nödvändigt, tillfälligt och under noggrann övervakning begränsa vattentillgången.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 9 kap.6 §
D70 Stallmiljö, strutsfåglar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för strutsfåglar.	
D70.1	Har strutsfåglarna termisk komfort i stallarna?	I stallar ska strutsfåglarna ha termisk komfort. Det är endast tvärvillkor om temperaturen är skadlig för djuren. Termisk komfort betyder att djuren utan svårigheter kan upprätthålla sin värmebalans. När omgivningen har en temperatur under en viss nivå måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över en viss nivå kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggtytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 6 kap.1 §
D70.2	I värmeisolerade stallar, överstiger den relativa luftfuktigheten endast undantagsvis 80 % under vintern?	I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern bara undantagsvis överstiga 80 procent.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 6 kap.2 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D70.3	Överstiger den relativa luftfuktigheten i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten bara undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 6 kap.2 §
D70.4	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer (ammoniak 10 ppm, koldioxid 3000 ppm och organiskt damm 10 mg/m ³)?	I stallar får strutsfåglar bara tillfälligt utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden. -ammoniak 10 ppm -koldioxid 3 000 ppm -organiskt damm 10 mg/m ³	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 6 kap.3 §
D70.6	Vid mekanisk ventilation, finns nödventilation?	I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation. Reservverk ersätter inte nödventilation. Luckor och spjäll är i sig inte heller nödventilation, däremot öppningarna bakom dem.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 6 kap.5 §
D70.8	Har byggnaderna (undantag är ligghall under betesperiod) artificiellt ljus som inte orsakar strutsfåglarna obehag och som medger tillsyn utan svårighet?	Byggnader, med undantag för ligghallar som bara används under betesperioden, ska vara försedda med artificiellt ljus som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Belysning som medger tillsyn utan svårigheter är tvärvillkor.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 7 kap.2 §
D70.10	Är fönster, belysningsanordningar och elledning som djuren kan nå skyddade?	Fönster, belysningsanordningar och elektriska ledningar som strutsfåglarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 6 kap.7 §
D71 Utrymmen och inredning, strutsfåglar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för strutsfåglar.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D71.1	Uppfylls utrymmeskraven i takhöjden?	Höjden från underlag till tak får inte vid något tillfälle understiga 3 m för vuxna strutsar respektive 2,5 m för emu och nandu.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 5 kap.1 §
D71.2	Uppfylls utrymmeskraven i öppningarna?	Öppningen i byggnader för strutsfåglar ska vara så stor att fåglarna kan passera in eller ut utan att skadas. Öppningens bredd får inte understiga 1,5 m och höjden ska för struts vara minst 2,2 m, för emu minst 1,8 m och för nandu minst 1,6 m.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 5 kap.2 §
D71.4	Uppfyller stallarna utformningskraven för avelsgrupper och att rädda fåglarna vid brand?	Stallar för strutsfåglar ska vara utformade så att: kontakt mellan avelsgrupper under avelsperioden inte orsakar onödig stress (tvärvillkor) och det finns godtagbara förutsättningar att rädda fåglarna vid brand.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 5 kap.4 §
D71.6	Är utfodrings- och vattningssystem samt utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem. Utfodrings- och vattningssystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att de inte innebär någon olycksrisk för strutsfåglarna.	Djurskyddslag (2018:1192) 2 kap. 7 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 5 kap 6 §§
D72 Elsäkerhet, strutsfåglar		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet.	
D72.1	Avstås från att använda otillåten utrustning och anordningar som ger djuren en elektrisk stöt för att styra djurens beteende?	Utrustning eller anordning som ger djur en elektrisk stöt i avsikt att styra deras beteende får inte användas. Anordningar av det slaget får inte heller finnas monterade i stall, andra förvaringsutrymmen för djur eller hägn. Förbudet gäller inte användning av elstängsel.	Djurskyddsförordning (2019:66), 15 §, ändrad genom 2019:713
D73 Hägn, strutsfåglar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för strutsfåglar.	
D73.1	Är marken i hägnet väl-dränerad?	Marken i hägn för strutsfåglar ska vara väl-dränerad.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 4 kap.1 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D73.2	Görs marken halkfri i hägn, på drivvägar eller annan plats där fåglarna hanteras?	Om marken i hägn, på drivvägar eller på annan plats där strutsfåglar hanteras är hal ska den sandas eller göras halkfri på annat sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 4 kap.2 §
D73.3	Är stängsel uppsatta och underhållna på sådant sätt att fåglarna inte skadas samt är synliga för dem?	Stängsel ska finnas och ska vara utformat och anordnat på sådant sätt att djur som hålls inom stängslet under normala förhållanden inte skadas. Stängslet ska vara tillräckligt hållfast för att inte skadas av att en strutsfågel rusar in i det och tillräckligt eftergivligt för att inte skada fågel. Det ska finnas en anordning som gör stängslet synligt för strutsfåglarna. Spetsiga vinklar mellan två angränsande stängselavsnitt får inte förekomma. Stängslet ska hindra djur som kan orsaka skada på strutsfåglarna att komma in till dem.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 4 kap.3 §
D73.4	Avstås från taggtråd och elstängsel?	Taggtråd eller elstängsel får inte användas.	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar, 4 kap.3 §
D74 Tillsyn och skötsel, kaniner		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för kaniner. För att kaninerna ska må bra är det viktigt att följa de bestämmelser som finns om djurskydd. Bestämmelserna sätter upp en lägsta nivå som måste vara uppfylld för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Jordbruksverket har tagit fram en vägledning för hur djurskyddsbestämmelserna kan kontrolleras av länsstyrelsens kontrollpersonal kopplat till de checklistor som finns.	Hur kaniner får hållas och skötas regleras i djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och L112, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m. Med kaniner inom lantbruket avses kaniner för produktion av kött, päls eller ull.
D74.2	Har personer som hanterar djur tillräckliga kunskaper för att kunna sköta djuren på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt?	Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurets välbefinnande. Personer som har hand om kaniner ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas. Kontakta din länsstyrelse, naturbruksgymnasium, organisation inom lantbruket, intresseförening eller branschorganisation för mer information om kompetensutveckling och utbildningar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.1-2 §§

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D74.4	Sker normalt daglig tillsyn av alla djur samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	Kaniner ska normalt ses till minst en gång dagligen. Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen. Automatiska system, såsom vattenkopparnas funktion, foderautomater och ventilationsutrustning ska kontrolleras dagligen för att säkerställa att djurens behov tillgodoses och att de inte utsätts för risker.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.3, 5 §§
D74.6	Får sjuka/skadade djur snarast vård?	Sjuka/skadade djur ska få vård snarast.	Djurskyddslag 2018:1192, 4 kap. 1 §
D74.7	Finns ett närbeläget utrymme, med klimat som djuren är vana vid, där djur som behöver särskild vård kan tas om hand?	Kaniner som behöver särskild vård ska kunna tas om hand lösgående i ett närbeläget utrymme och vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som kaninerna är vana vid. Med närbeläget menas att djuren inte ska behöva flyttas eller hanteras orimligt lång tid, och beror på djurhållningsform.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.2 §
D74.12	Är samtliga djur tillfredsställande rena?	Kaniner ska hållas tillfredsställande rena. Det är mycket viktigt att djuren hålls rena och att t.ex. förorening av gödsel begränsas till ett minimum.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.9 §
D74.17	Avstås från att otillbörligt begränsa kaninernas rörelsefrihet genom att fästa tyngd eller annat hindrande föremål vid djuret (gäller både inomhus som utomhus)?	En kanins rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid kaninen. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av kaninens kropp binds samman eller genom att kaninen binds samman med ett annat djur.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 2 kap.12 §
D75 Foder och vatten, kaniner		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för kaniner.	
D75.2	Garanterar fodergivan tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel?	Fodergivan ska garantera tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Fodret ska vara av god kvalitet och anpassas efter djurslaget.	Djurskyddslagen (1988:534) 3 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.1 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D75.4	Har alla kaniner tillgång till rent vatten att dricka minst 2 gånger per dygn och vid behov ljummet?	Kaninerna ska ha tillgång till rent vatten minst två gånger per dygn. När temperaturen i kaninens utrymme understiger 0° C ska dricksvattnet vara ljummet.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.3 §
D75.5	Är utfodrings- och vattningssystem utformade, dimensionerade och placerade så att djuren kan äta och dricka på ett lugnt och naturligt sätt?	Utfodrings- och dricksvattenutrustning ska dimensioneras, utformas och placeras så att kaninerna kan äta och dricka lugnt och naturligt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 3 kap.4 §
D77 Stallmiljö, kaniner		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för kaniner.	
D77.1	Är stallklimatet anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort)?	<p>Stallar ska ha klimat som är anpassade till djurslag och djurhållningsform, (termisk komfort).</p> <p>Det är endast tvåvillkor om temperaturen är skadlig för djuren. Termisk komfort betyder att djuren utan svårigheter kan upprätthålla sin värmebalans. När omgivningen har en temperatur under en viss nivå måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur.</p> <p>Vid temperaturer över en viss nivå kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.5 §
D77.2	Utformas förvaringen så att kaninerna skyddas mot direkt sol, vinddrag och nederbörd?	Förvaringsutrymmen ska vara utformade och placerade så att kaninerna skyddas mot direkt solljus, vinddrag och nederbörd.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.6 §
D77.3	Utformas förvaringen så att kaninerna utomhus under vintern hålls upphöjt från marken?	Hållande av kaniner utomhus vintertid får endast ske om förvaringsutrymmet är upphöjt från marken.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.7 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D77.4	I värmeisolerade stallar, håller sig den relativa luftfuktigheten vintertid som regel under 80 %?	Den relativa luftfuktigheten i värmeisolerade stallar får inte överstiga 80 procent vintertid såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §
D77.5	Är den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten högst 90 i värmeisolerade stallar med stalltemperatur under 10 °C?	I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90. Om stalltemperaturen exempelvis är 5 °C får den relativa luftfuktigheten inte överstiga 85 % (85+5=90).	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §
D77.6	Överstiger den relativa luftfuktigheten i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten endast i undantagsfall överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter. Kravet på termisk komfort och luftkvalitet innebär att både minimi- och maximiventilation måste vara korrekt dimensionerade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.8 §
D77.7	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer: ammoniak 10 ppm, koldioxid 3000 ppm, svavelväte 0,5 ppm, organiskt damm 10 mg/m ³ ?	I ett stall får djur endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden: - ammoniak 10 ppm, - koldioxid 3 000 ppm, - svavelväte 0,5 ppm, - organiskt damm 10 mg/m ³ .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.9 §
D77.11	Vid mekanisk ventilation, finns nödventilation?	I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation. Allmänna rådet till 2 kap.djurskyddslagen anger att stallar med mekanisk ventilation bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren. Reservverk ersätter inte nödventilation. Luckor och spjäll är i sig inte heller nödventilation, däremot öppningarna bakom dem.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.11 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D77.14	Har alla kaniner tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebestov?	Kaninerna ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebestov.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.14 §
D77.15	Finns fast monterad belysning i stallarna som medger tillsyn och inte ger djuren obehag?	Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar kaninerna obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för förvaringsutrymmen utomhus för kaniner under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 4 kap.15 §
D78 Utrymmen och inredning, kaniner		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för kaniner.	Det allmänna rådet anger att anläggningen bör sektioneras så att avelsdjur, dräktiga och digivande honor kan hållas åtskilda från växande djur och djur som föds upp till slakt.
D78.1	Uppfylls utrymmeskraven för kaniner?	Måttföreskrifterna 1-4 i föreskriften är minimikrav som syftar till att tillgodose djurens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig. Läs mer om måttföreskrifter på www.jordbruksverket.se .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.8-11 §§
D78.4	Kan kaninerna sova bekvämt, fritt sträcka ut kroppen, utföra pälsvård m.m.?	Förvaringsutrymmen för kaniner ska vara utformade så att kaninen kan ha bekväm sovställning, fritt sträcka ut kroppen, resa sig på ett naturligt sätt samt utföra pälsvård utan svårigheter.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.4 §
D78.5	Är kaninernas förvaringsutrymmen rymningssäkra?	Förvaringsutrymmen ska vara rymningssäkra. Utrymmenas öppningar ska vara utformade och placerade på ett sådant sätt att kaninerna kan tas in och ur utrymmet på ett säkert sätt. Om förvaringsutrymmen är placerade intill varandra ska de vara utformade eller uppställda så att kaninerna inte kan skada varandra.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.5 §
		Allmänna rådet anger att boxväggar i boxar utan lock bör vara minst 1,20 m höga. Avståndet mellan bursystem placerade mot varandra bör vara minst 1,40 m.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D78.6	Har kaninhonor tillgång till bokammare före och efter förlossning?	Kaninhonor ska ha tillgång till bokammare senast en vecka innan beräknad tid för förlossning och fram till minst fyra veckor efter förlossningen. När honor hålls i grupp ska det finnas minst en bokammare per hona. En bokammare ska vara avgränsad med minst två väggar och tak samt vara utformad så att kaninhonan och kaninungarna kan ligga i naturliga viloställningar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.6 §
D78.7	Har kaniner tillgång till tillräckligt stor hylla att sitta på och under denna?	Kaniner ska ha tillgång till en hylla med tillräckligt utrymme för att kunna sitta på och under denna. Hyllan får utgöras av bolådans tak.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.7 §
D78.9	Är boxar eller liggytor med rörligt golv, utgödslingssystem i öppna skrapgångar samt dränerande golv utrustade, utformade och skötta så att djuren inte skadas och så att utrustningen inte heller inverkar menligt på djurens beteende och hälsa?	Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att kaninerna inte skadas och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa. Detsamma gäller även utformningen av dränerande golvytor.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.12 §
D78.13	Är utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem.	Djurskyddslag (2018:1192) 2 kap. 7 §
D79 Elsäkerhet, kaniner		Syftet med reglerna är att säkerställa djurskyddet.	
D79.1	Är belysningsanordningar och elledningar m.m. som djuren kan nå skyddade?	Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara skyddade.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 5 kap.17 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D80 Bete och utevistelse, kaniner		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för kaniner.	
D80.1	Är stängsel väl uppsatta och underhållna samt i övrigt utformade och anordnade så att djur inte skadas?	Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att kaniner som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:24) om kaninhållning inom lantbruket m.m., 6 kap.1 §
D82 Tillsyn och skötsel, hästar		Syftet med reglerna är att säkerställa en god skötsel och miljö för hästar samt att förhindra vissa olyckor i samband med hantering av hästar.	
D82.2	Sker normalt daglig tillsyn av alla hästar samt automatiska system och anordningar som inverkar på djurskyddet?	Hästar ska ha tillsyn minst en gång dagligen. Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska ses till dagligen.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 2 kap.16, 17 §§
D82.15	Avstås från hobbling?	Hobbling är förbjudet. Med hobbling avses att begränsa hästens rörelsefrihet genom att binda ihop hästens ben, eller att på bete eller motsvarande binda ihop flera hästar med varandra fästa en tyngd eller annat hindrande föremål, som inte kan betraktas som uppbindning, vid hästen, eller binda ihop andra delar av hästen för att minska dess möjlighet att förflytta sig	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 2 kap.12 §
D82.17	Får hästarna tillräckligt med dagsljus för att kunna upprätthålla en normal dygnsrytm och sina fysiologiska årstidsmässiga variationer?	Hästar ska ha tillgång till tillräckligt med dagsljus för att kunna upprätthålla en normal dygnsrytm och sina fysiologiska årstidsmässiga variationer.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 2 kap.14 §
D83 Foder och vatten, hästar		Syftet med reglerna är att säkerställa att djuren får tillgång till vatten av god kvalitet samt en fodergiva som garanterar en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.	
D83.1	Har hästar tillgång till foder och vatten av god kvalitet?	Djur ska ges tillräckligt med foder och vatten som är av god kvalitet. Foder, vatten och utfodringsrutiner ska anpassas efter djurets behov.	Djurskyddslag (2018:1192), 2 kap 4 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D83.2	Utfodras hästar med en välbalanserad grovfodergiva som även tillgodoser sysselsättningsbehovet, se faktatext?	Hästar ska utfodras med en grovfoderbaserad foderstat som medger tillräcklig sysselsättning för att förebygga stereotypier, ger förutsättningar för att förebygga störningar i mag-och tarmsystemet, över tid motsvarar hästens energi-och näringsbehov, och resulterar i ett hälsosamt hull. Den svenska rekommendationen är minst 1,2 kg ts/100 kg kroppsvikt. Fri tillgång till grovfoder är att rekommendera till hästar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 4 kap.1 §
D83.3	Om hästarna inte har fri tillgång till rent vatten, erbjuds de vatten och ges möjlighet att dricka sig otörstiga minst två gånger dagligen, jämnt fördelat över dygnet?	Hästar som inte har fri tillgång till dricksvatten ska få dricka sig otörstiga minst två gånger dagligen jämnt fördelat över dygnet.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 4 kap 2 §
D83.4	Är flödet i automatiska vattensystem tillräckligt så hästarna kan dricka utan begränsning?	Flödet i automatiska system ska vara tillräckligt för att inte begränsa hästarnas vattenintag.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 4 kap.2 §
D83.5	Är utfodrings- och vattningssystem utformade, dimensionerade och placerade så att hästarna kan inta sitt foder och vatten utan risk för stress eller skador?	Hästar ska ha möjlighet att inta foder och vatten utan onödig risk för stress eller skador.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 4 kap.3 §
D84 Stallmiljö, hästar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för hästar.	
D84.2	Är luftföroreningarna endast tillfälligtvis över angivna nivåer: ammoniak 10 ppm, koldioxid 3000 ppm, svavelväte 0,5 ppm, organiskt damm 10 mg/m ³ ?	I ett stall får hästar inte utsättas för luftföroreningar i en nivå som kan påverka deras hälsa negativt. I ett stall får hästar dock endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden: - ammoniak 10 ppm, - koldioxid 3 000 ppm, - svavelväte 0,5 ppm, - organiskt damm 10 mg/m ³ .	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.6 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D84.3	I värmeisolerade stallar, håller sig den relativa luftfuktigheten vintertid som regel under 80 %?	I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent såvida inte stalltemperaturen understiger 10° C. S	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.7 §
D84.4	Är den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten högst 90 i värmeisolerade stallar med stalltemperatur under 10 °C?	I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10 °C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90. Om stalltemperaturen exempelvis är 5 °C får den relativa luftfuktigheten inte överstiga 85 % (85+5=90).	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.7 §
D84.5	Överstiger den relativa luftfuktigheten under vintern i oisolerade stallar bara i undantagsfall uteluftens relativa luftfuktighet med 10 procentenheter?	I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten under vintern endast i undantagsfall överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter. Med vinter avses meteorologisk vinter.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.7 §
D84.7	Finns fast monterad belysning i stallarna som medger tillsyn och inte ger djuren obehag?	Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar hästarna obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för ligghallar under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.9 §
D85 Byggnader och förvaring, hästar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för hästar.	

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D85.1	Uppfylls utrymmeskraven för hästar?	<p>Måttföreskrifterna i tabellerna är minimikrav som syftar till att tillgodose hästens behov av tillräckligt utrymme för att ligga och röra sig. Läs mer om utrymmeskrav för hästar på www.jordbruksverket.se.</p> <p>Avvikelse från föreskrivna mått kan godtas i befintliga stall under förutsättning att djurmiljön i stallet som helhet är mycket god, konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på hästen gällande den funktion som måttbestämelsen syftar till, måttavvikelsen inte innebär någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos hästen, samt måttavvikelsen inte innebär att tillsynen och skötseln av hästen försvåras.</p> <p>Första stycket gäller även vid förprövningspliktig ombyggnad om länsstyrelsen bedömer att kriterierna i punkterna 1–4 uppfylls.</p>	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.15-20 §§
D85.11	Finns tillgång till box eller annat utrymme där häst som behöver särskild vård kan tas om hand lösgående i eget utrymme?	Hästar som normalt inte hålls i egen box ska, vid behov av särskild vård, ha tillgång till box eller annat utrymme där hästen kan hållas lösgående i eget utrymme.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.14 §
D86 Inredning, hästar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för hästar.	
D86.1	Är utrymmen och inredning för hästarna konstruerade och underhållna så att hästarna inte riskerar att skadas, t.ex på utskjutande delar?	Inredning som hästar kan nå, inklusive väggar och boxdörrar, ska vara utformade så att hästar inte kan skadas och vid behov försedda med skydd. Utrymmen och inredning för säkert förvar av djuren skall konstrueras och underhållas så att det inte finns några vassa kanter eller utskjutande delar som kan skada djuren.	<p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.3 §</p> <p>Rådets direktiv 98/58/EG om skydd av animalieproduktionens djur, bilaga, punkt 8 o 9</p>
D86.2	Är kraven på inredningens utformning avseende skaderisker genom hästsparkar uppfyllda?	Inredning som hästar kan nå ska dessutom vara utformad så att skaderisken inte ökar om den utsätts för hästsparkar.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 3 kap.3 §

Rubrik/underrubrik	Fråga/kontrollpunkt/villkor	Text	Lagstiftning
D86.4	Är inredning och övrig utrustning samt utrymmen och inredning för djuren konstruerade och underhållna så att djuren inte riskerar att skadas på t.ex. utskjutande delar eller hindrar djuren från att bete sig naturligt?	Inredning och övrig utrustning får inte hindra djuren att bete sig naturligt, otillbörligt inskränka deras rörelsefrihet eller annars verka störande på dem. Utrymmen och inredning för säkert förvar av djuren skall konstrueras och underhållas så att det inte finns några vassa kanter eller utskjutande delar som kan skada djuren.	Djurskyddslagen (SFS 2019:1192) 2 kap.7 §
D87 Rastning och utevistelse, hästar		Syftet med reglerna är att säkerställa djuromsorgen och miljön för hästar.	
D87.4	Har utgångshästarna eller de som kan gå ut mer än 16 timmar/dygn, tillgång till ligghall under den kalla årstiden?	Hästar som går ute, eller har möjlighet att gå ut, på betesmark eller i rasthage mer än 16 timmar per dygn under den kalla årstiden ska under den kalla årstiden ha tillgång till ligghall.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 5 kap.4 §
D87.7	Är stängsel väl uppsatta och underhållna samt i övrigt utformade och anordnade så att hästarna inom stängslet eller drivs mellan stängslet inte skadas?	Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att hästar som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning, 5 kap.3 §